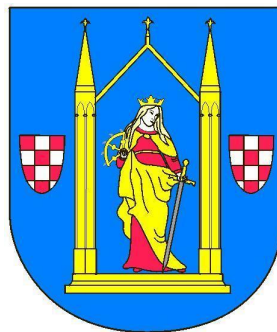

**Załącznik
do Uchwały nr XXIX/254/05
Rady Miasta Działdowo
z dnia 2 czerwca 2005 r.**

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO

DLA GMINY - MIASTO DZIAŁDOWO

Działdowo, maj 2005 r.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO DLA GMINY
- MIASTO DZIAŁDOWO NA LATA 2005-2006,
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2008

Plan Rozwoju Lokalnego powstał przy współpracy firmy

INWEST
CONSULTING S.A.

61-706 Poznań

ul.Libelta 1a

tel./fax.: 061/851 86 77

Jacek Mrowicki - Prezes Zarządu, Paweł Śliwiński – Wiceprezes Zarządu
Sąd Rejonowy w Poznaniu – Wydział XXI Gospodarczy KRS, nr KRS 0000028098
Wysokość kapitału zakładowego: 2.500.000,00 PLN

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	6
II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU.....	8
1. Położenie, powierzchnia, ludność.....	8
2. Środowisko przyrodnicze.....	9
3. Turystyka.....	10
4. Zagospodarowanie przestrzenne.....	11
4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.....	11
4.2 Infrastruktura techniczna.....	15
4.3 Własność nieruchomości.....	23
4.4 Obiekty dziedzictwa kulturowego.....	25
4.5 Identyfikacja problemów.....	28
5. Gospodarka.....	30
5.1 Główni pracodawcy w mieście Działdowo.....	30
5.2 Struktura podstawowych branż na terenie miasta Działdowo.....	35
5.3 Ilość osób zatrudnionych w danych sektorach – struktura – trendy.....	37
5.4 Identyfikacja problemów-gospodarka.....	41
6. Sfera społeczna.....	42
6.1 Sytuacja demograficzna i społeczna.....	42
6.2 Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym poziom bezpieczeństwa.....	43
6.3 Grupy społeczne wymagające wsparcia.....	50
6.4 Rynek pracy.....	55
6.5 Identyfikacja problemów – sfera społeczna.....	58
III ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI W MIEŚCIE DZIAŁDOWO.....	59
IV. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW.....	63
1. Inwestycje przewidziane do realizacji w latach 2005-2006, z perspektywą do roku 2008.....	65
2. Charakterystyka inwestycji rozpoczynających się/realizowanych w latach 2005- 2006 (karty zadań).....	68
V. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z CELAMI STRATEGICZNYMI I DZIAŁANAMI GMINY MIASTO DZIAŁDOWO, POWIATU DZIAŁDOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO.....	79
VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	82
VII. GOSPODARKA FINANSOWA MIASTA W LATACH 2001-2004.....	84
1. Wykonanie budżetów miasta Działdowo w latach 2001-2004.....	84
2. Dochody miasta Działdowo w latach 2001-2004.....	87

3. Wydatki miasta Działdowo w latach 2001-2004.....	90
4. Wynik budżetów miasta Działdowo.....	91
5. Wolne środki miasta Działdowo.....	92
 VIII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2005 – 2006.....	 94
 IX. SYSTEM WDRAŻANIA.....	 96
 X. SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PLANU ROZWOJU	
LOKALNEGO GMINY-MIASTO DZIAŁDOWO.....	97
1. System monitorowania i oceny planu rozwoju lokalnego.....	97
2. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....	97
3. Public Relations planu rozwoju lokalnego.....	98

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem niezbędnym przy staraniu się o przyznanie dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), Priorytet 3 – Rozwój lokalny, Działanie 3.1 – Obszary wiejskie i Działanie 3.2 – Obszary podlegające restrukturyzacji.

W ramach Działania 3.1 do realizacji przewidziane są projekty inwestycyjne zlokalizowane na obszarach wiejskich i miastach do 20 tys. mieszkańców.

Projekty w ramach Działania 3.2 mogą być realizowane tylko na obszarach spełniających kryterium geograficzne tj. podlegających restrukturyzacji. Powiat działdowski, w tym miasto Działdowo, znajduje się na obszarach podlegających restrukturyzacji, dzięki czemu beneficjenci realizujący inwestycje w mieście będą mogli starać się o dofinansowanie w ramach w/w Działania.

Beneficjenci (projektodawcy) zobowiązani są dołączyć do wniosku o dofinansowanie swoich projektów - Plan Rozwoju Lokalnego. Plan ten powinien zawierać co najmniej: opis aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze objętym planem, opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2004-2006 oraz plan finansowy na lata 2004-2006 (tu: 2005-2006). Fakultatywnie w PRL mogą znaleźć się również zadania przewidziane do realizacji w latach 2007-2013. Jednostki samorządu terytorialnego same mogą decydować o procedurze przygotowania planu, która wynikałaby z ich potrzeb w danym zakresie. Plan rozwoju powinien być opracowywany w formule partnerstwa na poziomie gminnym, międzygminnym lub powiatowym i przyjęty uchwałą przez Radę Gminy lub Powiatu. Plan nie jest aktem prawa miejscowego i może być uaktualniany. Przedział czasowy planu musi być zgodny z bieżącym okresem programowania Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Miasto Działdowo został opracowany zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Gospodarki i Pracy, dotyczącymi zasad przygotowania Planów Rozwoju Lokalnego, zawartymi w Podręczniku procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006. Dokument ten był tworzony przy współudziale licznych partnerów społeczno-gospodarczych, a także organizacji pozarządowych. Plan zawiera m.in. opis aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej wraz z identyfikacją najważniejszych problemów w Mieście, opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2005-2006, plan finansowy, oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu, system wdrażania. Będzie podlegał on monitorowaniu i czasowym aktualizacjom.

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Miasto Działdowo będzie realizowany na terenie miasta Działdowo w latach 2005-2006, z perspektywą do roku 2008.

Plan będzie obejmował szczególnie projekty możliwe do realizacji w ramach Działania 3.2 „Obszary podlegające restrukturyzacji” Priorytetu 3. Rozwój lokalny Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006 oraz inne projekty istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego.

W ramach Działania 3.2 można uzyskać wsparcie m.in. na budowę i modernizację:

- dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym w granicach administracyjnych miejscowości i miast do 20 tys. mieszkańców wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
- urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- urządzeń zaopatrzenia w wodę,
- lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej.

Dofinansowanie uzyskać można również na projekty związane z: wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, poprawą jakości powietrza, gospodarką odpadami czy kompleksowym uzbrojeniem terenu pod inwestycje.

Beneficjentami (projektodawcami) Działania 3.2. ZPORR mogą być:

1. gminy, powiaty lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego,
2. związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
3. spółki prawa handlowego oraz inne jednostki organizacyjne nie działające w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczające zyski na cele statutowe, których większość udziałów lub akcji posiada samorząd województwa lub podmioty wymienione w pkt. 1 i 2,
4. podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada gmina lub powiat,
5. podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny,
6. organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe,

7. jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych.

Głównym celem działania 3.2. jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych. W ramach Działania 3.2 wspierane będą projekty infrastrukturalne, które mają wpływ na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej obszaru objętego projektem oraz tworzą warunki dla wzrostu zatrudnienia. Do realizacji przewidziane są również projekty, które przyczyniają się do zapewnienia dobra publicznego lub poprawy jakości istniejącego dobra publicznego (źródło: Uzupełnienie ZPORR na lata 2004-2006)

Posiadanie Planu Rozwoju Lokalnego ma istotne znaczenie dla szans realizacji zrównoważonego rozwoju miasta. Wymaga zatem przygotowania analizy hierarchii potrzeb i planowanych działań, z uwzględnieniem sposobów ich finansowania. Plan Rozwoju Lokalnego stanowi istotną przesłankę pozytywnych, pożądaných zmian, ułatwiając władzy samorządowej podejmowanie decyzji. W jego przygotowaniu uczestniczą tak przedstawiciele władz lokalnych jak i przedstawiciele miejscowej sfery gospodarczej oraz aktywni mieszkańcy. Konsekwentnie realizowany plan daje mieszkańcom oraz podmiotom gospodarczym poczucie stabilizacji i zmniejsza niepewność co do przyszłości w kontekście zmian lokalnych władz. Współudział partnerów społeczno-gospodarczych stanowi istotny wkład w budowę społeczeństwa obywatelskiego. Czasowe aktualizacje służą dodatkowo zapewnieniu koncentracji środków i efektywności ich wykorzystania.

Plan Rozwoju Lokalnego jako nakreślenie kierunków rozwoju, pozwala wykazać zasadność i celowość aplikowania o środki finansowe z funduszy Unii Europejskiej i z innych źródeł. W praktyce niemożliwe jest pozyskanie środków finansowych z różnorodnych programów pomocowych bez rzetelnego i jasnego zaprezentowania wizji rozwoju Miasta.

Dodatkowo dokument ten ułatwi tworzenie studiów wykonalności dla inwestycji ujętych w programie, a jednocześnie pozwoli na łatwiejsze zawiązywanie porozumień międzygminnych dla wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Miasto Działdowo położone jest w południowo - zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego, w powiecie działdowskim, granicząc z obszarem należącym do gminy Działdowo. Zajmuje ono powierzchnię 11,48 km², będąc najmniejszą obszarowo jednostką powiatu działdowskiego (zajmuje niecałe 1,2 % jego powierzchni).

Rys 1. Usytuowanie Miasta Działdowo w Polsce

Rys. 2. Miasto Działdowo na tle Powiatu Działdowskiego

Miasto Działdowo jest głównym ośrodkiem powiatu, siedzibą władz miejskich i powiatowych, które zamieszkuje 21 700 osób. (źródło: dane Urzędu Miasta na dzień 31.12.2003).

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Działdowo jest swoistym systemem antropogeniczno – przyrodniczym położonym w północno – zachodniej części Wzniesień Mławskich. Miasto leży w obszarze funkcjonalnym Zielone Płuca Polski.

Przez jego teren przebiega granica projektowanego obszaru chronionego krajobrazu rzeki Działdówki oraz korytarz ekologiczny rzeki Wkry - Działdówki - Nidy o znaczeniu krajowym, uznany w krajowej sieci ekologicznej. Korytarz ten łączy obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym.

Działdowo położone jest w obszarze ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 214 Działdowo.

Warstwa przypowierzchniowa terenu Miasta i okolicy zbudowana jest głównie z piasków i żwirków. Teren rzeki Wkry budują torfy, muły oraz piaski z domieszką próchnicy. Na obszarze zwartej zabudowy miejskiej, na głębokości do 2 m, występują nasypy mineralno - gruzowe pochodzące ze zniszczonej zabudowy. Największym zbiornikiem wód powierzchniowych jest rzeka Działdówka (Wkra), której wahania poziomu wody dochodzą do 2 m. Wody gruntowe na terenie zabudowy miejskiej charakteryzują się swobodnym zwierciadłem. Na terenie wysoczyzny woda występuje

na głębokości od 2 do 6 m. Na obszarze tarasu i dolinek bocznych zwierciadło wody kształtuje się na głębokości 0,4 do 1,0 m z lokalnymi podmokłościami.

W obrębie wysoczyzny dominują gleby brunatne z przewagą żwirów i piasków, zaliczonych przeważnie do V i VI klasy bonitacyjnej. Dolinę rzeki Działdówki oraz doliny boczne wypełniają gleby torfowe oraz mułowo - torfowe. Ogólnie występujące na terenie Miasta gleby cechuje mała wartość rolnicza.

Cechą klimatu obszaru miejskiego jest nierównomierny bieg temperatury, wyrażający się gwałtownym wzrostem ciepłoty wiosną i jej spadkiem jesienią oraz duża wilgotność powietrza. Obszar gminy cechuje raczej krótki okres wegetacyjny, który dla Działdowa wynosi 180-190 dni. Istotną cechą klimatu jest gromadzenie się chłodnego powietrza w dolinie Działdówki i wzdłuż osi dolin i cieków wodnych.

Najwyższe opady w ciągu roku odnotowywane są w miesiącach letnich, najniższe w miesiącach zimowych od stycznia do marca.

Na terenie Miasta przeważają wiatry z kierunku zachodniego i wschodniego, a najrzadziej występują wiatry z północy. Wiatry zachodnie stanowią około 20 %, a wiatry wschodnie około 16 % notowanych wiatrów.

3. TURYSTYKA

Położone w dolince rzeki Wkry Miasto ukazuje panoramę starego miasta, na które składa się pochodzący jeszcze ze średniowiecza układ uliczek zabudowanych kamienicami z XVIII i XIX wieku, rynek z ratuszem z 1796 roku oraz zamek krzyżacki z XIV wieku. Zespół urbanistyczny starego miasta zawiera się w obrębie ulic Wolności, Strumykowej, Mazurskiej, placu Targowego, Pocztowej, Tylnej i Zamkowej.

Do zabytków Działdowa zaliczają się także dwa kościoły katolickie. Pierwszy z nich to kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, drugim jest kościół p.w. św. Wojciecha, który zbudowany został w latach 1896 – 1900 na miejscu drewnianego z 1863 roku.

Ciekawymi zabytkami są także dwie wieże ciśnień z początku XX wieku, budynek dawnego szpitala oraz budynek hotelu "Wkra" i „Varia”. Główną atrakcją historyczną miasta jest gotycki zamek, którego główną część (tzw. Dom Duży) zbudowali Krzyżacy na początku lat czterdziestych XIV wieku. W latach 1344 - 1383 wzniesiono mury otaczające dziedziniec z gankiem obronnym, bramę wjazdową z mostem zwodzonym, strzeżoną przez potężną wieżę, a zamek i podzamcze otoczono fosą. Zamek dawniej był wyodrębnioną z obszaru miejskiego jednostką terytorialną, administracyjną i gospodarczą. W XVI wieku (1676r.) przebudowany został w stylu renesansowym.

Burzliwe dzieje przetrwały także gotyckie sklepienia w piwnicach oraz resztki innych zabudowań oraz wież. W ostatnich latach odbudowane zostało zachodnie skrzydło zamku wraz z dziedzińcem.

Ciekawostką Miasta są także pomniki przyrody: dąb szypułkowy o obwodzie pnia 397 cm i wysokości 26 m w parku miejskim przy ul. Wolności oraz aleje lipowo-klonowe położone wzdłuż ul. Leśnej i ul. Grunwaldzkiej aż do granicy Miasta (każda z nich składa się z 55 - 65 drzew).

W mieście Działdowo funkcjonują dwa hotele: Hotel WKRA (48 miejsc noclegowych) i Hotel „Varia” (19 miejsc noclegowych).

Poza tym potencjalny turysta może znaleźć miejsce noclegowe również w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji oraz w Motelu przy stacji benzynowej na ulicy Olsztyńskiej.

4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W mieście Działdowo gospodarowanie przestrzenią opiera się na miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Struktura jednostek osadniczych na terenie miasta jest niejednorodna. Część południowo-zachodnia i wschodnia miasta zdominowana jest przez osiedla mieszkaniowe, natomiast część północno-zachodnia to tereny przemysłowo-składowe, głównie wzdłuż ulicy Grunwaldzkiej.

4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Gminę Miasto Działdowo charakteryzują obszary zróżnicowane geomorfologicznie jak i geologicznie. Ukształtowanie terenu, rzeźba, gleby, wody oraz krajobraz gminy są pochodzenia polodowcowego i tworzą krajobraz młodo i staroglacjalny. Ukształtowanie terenu miasta nie stwarza problemów w zagospodarowaniu obszaru, a rzeźba terenu sprzyja rozwojowi. Najniżej położony punkt na terenie miasta to południowo-zachodnia część miasta (oczyszczalnia ścieków) – 152,0 m n.p.m., a najwyższy położony punkt znajduje się w północno-wschodniej części miasta - 170,0 m. n.p.m. Bezwzględna różnica poziomów na terenie Miasta Działdowo wynosi więc 18,0 m.

Gmina Miasto Działdowo pod względem zasobności w surowce mineralne jest uboga – w jej granicach administracyjnych nie występują zatwierdzone zasoby złóż kopalin, jednak odbywa się lokalna eksploatacja kruszywa naturalnego; piaski drobnoziarniste oraz żwir. Zalegają one głównie w osadach czwartorzędowych, które ze względu na płytkość zalegania są łatwe do eksploatacji na skalę przemysłową. Jest to

działalność szkodliwa, która stanowi zagrożenie dla rzeźby terenu, gleb i środowiska przyrodniczego. W dolinach rzecznych występują fragmenty pól torfowych. Charakteryzują się one jednak małą miąższością i nie nadają się do eksploatacji. W większości wykorzystywane są jako łąki, znajdujące się w granicach administracyjnych miasta, stanowiące własność Skarbu Państwa i prywatnych właścicieli.

Obszar Miasta Działdowo położony jest w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych - GZWP nr 214 „Działdowo” i 215 „Subniecka Warszawska”. Zestawienie parametrów charakterystycznych dla GZWP występujących na terenie miasta przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Parametry GZWP występujących na terenie miasta Działdowo

Nr GZWP	Nazwa GZWP	Wiek skał	Powierzchnia GZWP [km ²]	Średnia głębokość ujęć [m]	Zasoby dyspozycyjne [tys.m ³ /d]
214	Zbiornik Działdowo	Q	1 790,0	100,0	300,0
215	Subniecka Warszawska	Tr	51 000,0	160,0	250,0

Q – czwartorzęd;

Tr – trzeciorzęd.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Działdowo, 2004

Eksploatacja wód podziemnych do picia i na potrzeby gospodarcze na terenie miasta bazuje głównie na czwartorzędowym piętrze wodonośnym. Z tego poziomu ujmowana jest woda rozprowadzana siecią wodociągową do poszczególnych mieszkańców.

Na jakość wód podziemnych na terenie miasta i gminy ma wpływ brak izolującej pokrywy w stropie warstw wodonośnych, co może być przyczyną niekorzystnych zmian jej jakości. Brak pokrywy izolującej umożliwia łatwe przenikanie do wód zanieczyszczeń z powierzchni, głównie przez infiltrację wód deszczowych wraz z którymi przedostają się do wód gruntowych środki ochrony roślin oraz zanieczyszczenia pochodzące z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb).

Z tego względu należy zadbać o jak najszybszy rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie gminy. Ograniczy ona w dużym stopniu zagrożenie obniżenia jakości wód podziemnych na skutek zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków bytowo-gospodarczych.

Sieć wód powierzchniowych na terenie Działdowa, mimo że występują tu tylko wody płynące i tereny podmokłe jest dobrze rozwinięta. W stosunku do całkowitej powierzchni miasta wody zajmują obszar około 1 ha.

Wody powierzchniowe występujące na terenie miasta leżą w Regionie Wodnym Środkowej Wisły. Najważniejszym ciekim i osią hydrograficzną miasta jest rzeka Wkra-Działdówka, z dopływem: Kanał Młyński i rowami melioracyjnymi. W układzie zlewniowym miasto należy do zlewni IV rzędu rzeki Wkry-Działdówki - dopływu Narwi.

Do czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych należą uwarunkowania naturalne, takie jak warunki klimatyczne i hydrologiczne czy zdolność samooczyszczania, oraz zanieczyszczenia antropogeniczne.

Znaczną część zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych stanowią zanieczyszczenia obszarowe, których źródłem jest przede wszystkim niedostateczna infrastruktura odprowadzająca ścieki opadowe z dróg i chodników.

Do zanieczyszczeń punktowych, stwarzających bardzo poważne zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych, należą głównie: bezpośrednie zrzuty surowych ścieków bytowo – gospodarczych do cieków wodnych (na nieskanalizowanych obszarach), zrzuty ścieków z obszarów przemysłowych a także zrzuty niedostatecznie oczyszczonych ścieków (nieodpowiadających warunkom pozwolenia wodnoprawnego).

Na terenie miasta Działdowo występują przede wszystkim kompleksy gleb brunatnych, mniejszy jest natomiast udział gleb bielcowych. Na zdecydowanie mniejszych powierzchniach przede wszystkim w obniżeniach terenu, w sąsiedztwie małych cieków, czy też w dolinach rzek Wkry, występują gleby hydrogeniczne (gleby torfowe, torfowo – murszowe, torfowo – mułowe i murszaste). Od jakości gleb występujących na terenie gminy uzależniona jest struktura gatunkowa upraw. Znaczący udział w produkcji rolnej mają uprawy o mniejszych wymaganiach glebowo-wodnych – żyto, mieszanki zbożowe, pszenżyto, kukurydza i ziemniaki. Gleby występujące na terenie gminy sprzyjają również uprawie roślin na cele energetyczne np. wierzby energetycznej, która ma stosunkowo niskie wymagania glebowe.

Lasy na terenie miasta wchodzą w skład Obszaru Funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Do najbardziej wartościowych przyrodniczo obszarów należą zwłaszcza tereny podmokłe, doliny rzeczne, lasy, łąki i wody z występującą tu roślinnością i różnorodnym światem zwierząt. Oprócz lasów ważną funkcję przyrodniczą pełni roślinność nieleśna. Szczególną rolę odgrywają zbiorowiska łąkowe i szuwarowe w dolinie rzek, przede wszystkim rzeki Wkry-Działdówki.

Ochrona terenów zieleni jest obowiązkiem gminy, która powinna podejmować działania w kierunku rozwoju tych terenów. Rygorom ochronnym poddane są parki, zadrzewienia

itp. Tworzenie nowych założeń parkowych oraz kształtowanie miejskiej zieleni urządzonej wpłynie na poprawę ich struktury przyrodniczej. Szczególnie ważna będzie renowacja parków oraz terenów zieleni usytuowanych wzdłuż skarp i dolin rzecznych znajdujących się na terenie miasta.

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92 poz. 880) szczegółowy rejestr tzw. małych form ochrony przyrody, obejmujących pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, prowadzony jest przez wojewodę

Na terenie Miasta Działdowo znajdują się 4 pomniki przyrody, których zestawienie zamieszczono w poniższej tabeli 2.

Tabela 2. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta

Nr rejestru	Miejscowość	Opis przedmiotu poddanego ochronie
1	2	3
Miasto Działdowo		
299/360/87	Działdowo	Dąb szypułkowy o obwodzie na wys. 1,3 m 397 cm, wys. 26 m
-	Działdowo - Malinowo	Aleja pomnikowa
-	Działdowo – Księży Dwór	Aleja pomnikowa
-	Działdowo - Burkat	Aleja pomnikowa

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie.

W mieście Działdowo głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia przemysłowe i komunikacyjne – liniowe oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji (prawie połowa mieszkańców korzysta z indywidualnego ogrzewania węglowego). Sferę przemysłową w mieście tworzą głównie małe i średnie przedsiębiorstwa o profilu produkcyjno – usługowo – handlowym oraz składy produkcyjne. Większość zakładów na terenie miasta ma uregulowaną stronę formalno - prawną w zakresie odprowadzania substancji do powietrza, tj. posiada ważne pozwolenie na emisję. Nie wszystkie natomiast dysponują urządzeniami służącymi ograniczeniu emitowanych substancji. Ogólny stan jakości powietrza na terenie Powiatu Działdowskiego a tym samym Miasta Działdowo, można uznać za zadowalający. Największa koncentracja zanieczyszczeń występuje liniowo wzdłuż ciągów komunikacyjnych o największym natężeniu ruchu (drogi wojewódzkie). Poprawę jakości powietrza można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla

środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz lub inne paliwo), poprawę nawierzchni dróg, budowę obwodnic, a przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

4.2 Infrastruktura techniczna

Komunikacja kolejowa

Przez miasto Działdowo przebiega zelektryfikowana magistrala kolejowa Nr 9 (E-65) Warszawa - Iława - Gdańsk. Ponadto stacja w mieście jest węzłem komunikacyjnym dla tras: Działdowo - Olsztyn, Działdowo - Brodnica - Chojnice. Kolejowy węzeł działdowski ma duże znaczenie w układzie sieci kolejowej w skali krajowej. Tereny kolejowe przecinają Miasto od południowego - wschodu na północny - zachód.

Komunikacja drogowa

Na terenie Miasta istnieje rozwinięta sieć dróg miejskich, którą uzupełniają drogi powiatowe i drogi wojewódzkie. Główny kierunek tranzytowy komunikacji kołowej, to przebiegająca przez miasto droga Mława-Brodnica. Od niego odgałęziają się drogi do Nidzicy i Dąbrówna. Wąskim gardłem komunikacyjnym w mieście są: przejazd na jednym poziomie z torami w ul. Lidzbarskiej, wylot ul. Mławskiej na wysokości Młyna, skrzyżowanie przy Kościele św. Wojciecha oraz bardzo gęsta sieć ulic na terenie zabudowanego śródmieścia. Ważniejszymi skrzyżowaniami w Mieście są skrzyżowania: ul. Leśnej z ul. Nidzicką, ul. Księżodworskiej z ul. Skłodowską, ul. Jagiełły z ul. Małka, ul. Skłodowskiej z ul. Małka, ul. Hallera z ul. Męczenników, ul. Olsztyńskiej z ul. Męczenników.

Do Działdowa można dojechać drogami wojewódzkimi: Mława-Brodnica (nr 544), Ostróda-Działdowo (nr 542) oraz Nidzica-Działdowo (nr 545). W odległości około 20 km od Miasta przebiega droga międzynarodowa E-77 (droga krajowa nr 7 z Warszawy do Gdańska).

Na terenie miasta funkcjonuje sieć dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych i wewnętrznych, które służą miejscowym potrzebom. Łączna długość dróg gminnych wynosi około 40 km, natomiast dróg powiatowych - 7,9 km.

Zestawienie danych dotyczących dróg istniejących na terenie Miasta Działdowo przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Dane dotyczące dróg na terenie Miasta Działdowo

Nr drogi	Opis odcinka	Długość
		[km]
1	2	3
Drogi wojewódzkie		
Pikietaż		
	od	do
542	41 + 309	43 + 066
544	52 + 959	56 + 261
545	0 + 000	2 + 222
Drogi powiatowe (miejskie)		
07 131	Działdowo – Malinowo – Sarnowo	1,900
07 133	Działdowo – Prusinowo – Gnojno	1,190
b.d.	5 ulic	4,900
Drogi gminne		
b.d.	138 ulic	40,000

Źródło: Program ochrony środowiska dla Gminy Miasto Działdowo, 2004

Średniodobowe natężenie ruchu na drogach powiatowych miejskich wynosi 6 295 pojazdów na dobę, natomiast średnie natężenie ruchu na drogach gminnych wynosi 2 232 pojazdów/dobę (źródło: dane Powiatowego Zarządu Dróg w Działdowie).

Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa w mieście Działdowo jest obecnie tylko częściowo uregulowana. Miasto posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową (pełen stopień zwodociągowania mieszkańców miasta -100 %), ale niedostatecznie rozbudowana jest sieć kanalizacji sanitarnej oraz sieć kanalizacji deszczowej.

Zaopatrzenie w wodę

Miasto Działdowo zaopatrywane jest w wodę za pomocą systemów wodociągowych – ujęcia, stacje uzdatniania i systemy rozprowadzania wody.

Na obszarze miasta, zarówno do celów komunalnych jak i przemysłowych, wodę ujmuje się z ujęć podziemnych. Wody powierzchniowe pobierane są tylko do nawodnień. Największym użytkownikiem wody w mieście jest gospodarka komunalna, przemysł oraz rolnictwo. Podstawowe znaczenie w zaopatrzeniu ludności w wodę mają zasoby wód podziemnych, które przeznaczone są przede wszystkim do zaopatrzenia ludności w dobrej jakości wodę do picia. Wody podziemne wykorzystywane są również

do celów przemysłowych przez zakłady przemysłowo-usługowe, którym woda dostarczana jest komunalną siecią wodociągową.

Miasto Działdowo zaopatrywane jest w wodę z ujęcia wód czwartorzędowych. Ujęcie czwartorzędowe składa się z 8 studni głębinowych, położonych w obrębie obszaru najwyższej ochrony – GZWP nr 214 „Działdowo”. Wszystkie studnie mają wykonane szczelne obudowy. Ujmowana woda jest dość dobrej jakości – zawiera tylko ponadnormatywne ilości związków żelaza i manganu, pozostałe parametry są w normie.

Dobowa zdolność produkcyjna czynnych ujęć wody zaopatrujących wodociągi publiczne na terenie Miasta Działdowo wynosi 10 560,0 m³/d. Zdolności takie zaspokajają potrzeby mieszkańców miasta. Obliczone na podstawie sprzedaży przybliżone zużycie wody na 1 mieszkańca miasta wynosi 44,5 m³/rok.

Łączna długość sieci wodociągowej na terenie Miasta Działdowo wynosi 54,8 km (stan na 31.12.2003 r). Liczba przyłączy prowadzących do budynków wynosi 1 893 szt., a ich łączna długość jest równa 18,9 km.

W poniżej zamieszczonej tabeli przedstawiono stopień zwodociągowania Miasta Działdowo.

Tabela 4. Łączna długość sieci wodociągowej w Mieście Działdowo

18,9 km sieć magistralna + 54,8 km sieć rozdzielcza			
jednostka osadnicza	ogółem sieć rozdzielcza [km]	% mieszkańców zaopatrywanych siecią	w tym długość kolektorów azbestowych [km]
Miasto Działdowo	54,8	100	5,00

Źródło: Urząd Miasta Działdowo.

Zadania własne miasta w zakresie usługi zaopatrywania mieszkańców w wodę oraz odprowadzania ścieków na terenie miasta prowadzi Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Działdowie.

Oczyszczanie ścieków

Na obszarze miasta Działdowo zlokalizowana jest miejska oczyszczalnia ścieków, która położona jest w południowej części miasta. Oczyszczalnia obsługuje przede wszystkim miasto Działdowo. Oczyszczalnia ma średnią przepustowość 5 300 m³ ścieków na dobę. Niskie stężenie na odpływie i rezerwa przepustowości pozwalają na oczyszczanie większej ilości ścieków, co ma znaczenie dla miejscowości położonych w pobliżu Działdowa. Z tych też względów ustalono dopuszczalną przepustowość

oczyszczalni na 6 880 m³/d. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia z wydzielonym układem odwadniania osadu.

Na warunkach pozwolenia wodnoprawnego wydanego w 1997 roku oczyszczalnia uzyskała zezwolenie na odprowadzanie ścieków do Kanału Młyńskiego w km 8+100 i dalej do rzeki Działdówki. Pozwolenie ważne jest do końca 2007 roku.

Rodzaj oczyszczalni i parametry techniczne zestawione zostały w tabeli 5.

Tabela 5. Charakterystyka istniejącej na terenie Miasta Działdowo oczyszczalni ścieków

Miejscowość	Użytkownik	Odbiornik	Przepustowość [m ³ /d]	Ważność pozwolenia wodnoprawnego	Typ
Działdowo	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Działdowie	Kanał Młyński w km 8 + 100	Q _{sr} = 5 300 Q _{max} = 6 880	2007	mech – biol.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Działdowo, 2004

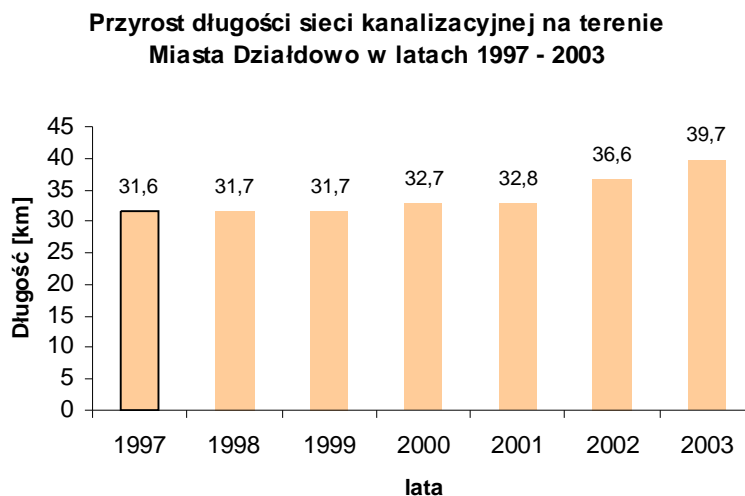
Poza wymienioną oczyszczalnią ścieków, na terenie Miasta Działdowo znajduje się jedna mechaniczno-chemiczna podczyszczalnia ścieków należąca do Zakładu Obróbki Szkła „DEKORGLASS”. Ma ona przepustowość 60 m³/d, a odbiornikiem podczyszczonych ścieków jest kanalizacja miejska.

Miasto Działdowo posiada rozdzielczą sieć kanalizacyjną. Ścieki bytowo-gospodarcze i przemysłowe z terenu całego miasta odprowadzane są układem przewodów grawitacyjnych do kolektora głównego i dalej do oczyszczalni ścieków.

Ilość ścieków komunalnych odprowadzanych do oczyszczalni siecią kanalizacyjną rocznie z terenu Miasta Działdowo wynosi 1 296,6 tys. m³/rok. W tym ilość ścieków bytowych z gospodarstw domowych wynosi rocznie 1 122,0 tys. m³, a ilość ścieków przemysłowych od jednostek prowadzących działalność produkcyjną rocznie wynosi 174,6 tys. m³.

Przyrost długości sieci kanalizacyjnej w latach 1997-2003 zamieszczono na wykresie 1.

Wykres 1.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Działdowo, 2004

Przedstawiony na wykresie, przyrost sieci kanalizacyjnej na przestrzeni ostatnich 7 lat obrazuje ponad 20-sto % zwiększenie jej długości na obszarze miasta. Największy wzrost długości sieci miał miejsce na przestrzeni lat 2001 – 2003 r.

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta Działdowo przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Istniejąca sieć kanalizacyjna na terenie Miasta Działdowo

Długość sieci kanalizacyjnej [km]		
sieć magistralna [km]		17,8
sieć rozdzielcza [km]		39,7
sieć kanalizacji deszczowej [km]		14,7
% obsługi mieszkańców		94,0
Jednostki osadnicze	Miasto Działdowo	39,7

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Działdowo, 2004

Na terenie miasta funkcjonują 4 podmioty obsługujące zbiorniki bezodpływowe, które zasięgiem działania obejmują całą gminę i miasto Działdowo. Wszystkie zrzucają ścieki do stacji zlewnej w Działdowie.

Większość z istniejących zbiorników (szamb) jest nieszczelna, a brak urządzeń oczyszczających i gromadzących ścieki powoduje, że są one często bezpośrednio odprowadzane do gruntu i czasami do rowów melioracyjnych, zanieczyszczając glebę i ew. cieki wodne. Zwiększa to zagrożenie zanieczyszczenia środowiska ściekami bytowymi.

W mieście Działdowo problemem jest również ujmowanie i odprowadzenie wód deszczowych. Wynika to ze zróżnicowania wysokościowego terenu miasta oraz braku wystarczającej ilości sieci kanalizacji deszczowej, a co za tym idzie spływ wód opadowych następuje często bezpośrednio do środowiska gruntowo - wodnego.

Na terenie miasta głównym odbiornikiem ścieków deszczowych jest Kanał Młyński i dalej rzeka Działdówka. Generalnie ścieki deszczowe odprowadzane są bezpośrednio do odbiorników bez podczyszczania – istnieje ok. 40 wylotów kanalizacji do układu wód powierzchniowych i tylko jeden separator.

Łączna długość kanalizacji deszczowej na terenie miasta wynosi 14,7 km. Ze względu na położenie kolektorów zbierających ścieki deszczowe, obszar miasta został podzielony na V zlewni:

- Zlewnia I – zbierająca ścieki deszczowe z osiedla Ogródki i Leśna III i IV do Kanału Młyńskiego;
- Zlewnia II – w centralnej części miasta, zbierająca ścieki deszczowe ze Starego Miasta;
- Zlewnia III – w południowej części miasta, zbierająca ścieki deszczowe z osiedla Księżodworska i Polna;
- Zlewnia IV – w północno-wschodniej części miasta, zbierająca ścieki deszczowe z osiedla Nidzicka-Wschód do rowu R-B;
- Zlewnia V – w północno-zachodniej i zachodniej części miasta, zbierająca ścieki deszczowe z rejonu ulicy Męczenników – Grunwaldzkiej oraz osiedla Lidzbarska do rowu melioracyjnego.

W mieście część wód opadowych, która ujmowana jest systemami kanalizacji deszczowych odprowadzana jest do odbiorników (wód powierzchniowych) bezpośrednio bez podczyszczania.

Na terenie miasta brak jest zorganizowanego systemu kanalizacji deszczowej lub jest ona szczątkowa. Kanalizacji deszczowej nie posiadają części osiedla: Ogródki, Stare Miasto, Księżodworska oraz całe osiedle Lidzbarska i Leśna.

Celem poprawy stanu czystości wód powierzchniowych należy przewidzieć podczyszczanie wód opadowych. Szczególnie dotyczy to jednostek osadniczych o zwartej zabudowie, gdzie koncentracja ścieków deszczowych jest największa z uwagi na umocnione nawierzchnie dróg, placów, powierzchni dachowych.

Z tego względu w przypadku terenów, które zostaną objęte rozbudową sieci kanalizacyjnych należy przewidzieć budowę sieci rozdzielczej, ze wskazanym podczyszczaniem ścieków deszczowych przed ich zrzutem do odbiornika.

Na dzień dzisiejszy niepełna infrastruktura kanalizacyjna doprowadzająca ścieki do oczyszczalni jest głównym problemem gospodarki wodno – ściekowej miasta. Jest to zjawisko bardzo niekorzystne, zwłaszcza ze względu na pełny stopień zwodociągowania miasta. W takiej sytuacji konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań zmierzających do uporządkowania systemu odprowadzenia i oczyszczania ścieków. Oczywistą inwestycją w zakresie rozbudowy systemu zaopatrzenia mieszkańców w wodę i odprowadzania ścieków jest sukcesywne podłączanie nowo powstających osiedli do sieci.

Kierunki rozwoju sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej na terenie miasta zostały określone w „Studium branżowym w zakresie wody, kanalizacji sanitarnej i deszczowej do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego m. Działdowo” w 2000 roku.

Gospodarka odpadami

Gmina Miasto Działdowo od roku 1997 r. należy do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. Od 1 stycznia 2004 roku do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” należą wszystkie gminy powiatu działdowskiego, które aktywnie współdziałają w zakresie prowadzenia gospodarki odpadami.

Na terenie gmin członkowskich systemem zbiórki odpadów objętych jest od 100% (Gmina Miasto Działdowo i Płońnica) do 20% (gmina Rybno) mieszkańców. Współpraca w ramach EZG „Działdowszczyzna” opiera się na korzystaniu ze wspólnego związkowego składowiska odpadów, kompostowni osadów ściekowych, systemu selektywnej zbiórki oraz składnicy surowców wtórnych.

Szczegółowe omówienie zagadnień dotyczących gospodarki odpadami na terenie Miasta Działdowo, wraz ze wskazaniem właściwych rozwiązań, zostało zamieszczone w „Planie Gospodarki Odpadami dla gmin członków Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” na lata 2004-2006”.

Elektroenergetyka

Miasto w całości posiada energię elektryczną. Zasilanie jest spoza miasta, dwukierunkowo, liniami napowietrznymi poprzez kilkanaście stacji trafo i posiadany przy ul. Nidzickiej Główny Punkt Zasilania. Projektuje się dalszą modernizację sieci

miejskich poprzez rozbudowę urządzeń zasilania kablowego. Obecnie 100% miasta jest zelektryfikowane.

Gazownictwo

Miasto Działdowo zaopatrywane jest w gaz z krajowego systemu sieci gazowych, od węzła Rembelszczyzna k/Warszawy, współpracującego z układem dosyłowym gazu importowanego z Europy Wschodniej. Miasto zapewnia dostawę gazu 97,9 % mieszkańców, który dostarczany jest w technologii niskiego i częściowo średniego ciśnienia. Źródłem zasilania jest gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 100 - 150 mm, w kierunku prawie równoleżnikowym, relacji Uniszki Zawadzkie – Lidzbark Welski.

Długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie miasta wynosi 78,555 km (stan na dzień 31.12.2002 r). W gaz z sieci zaopatrywanych jest 6 096 odbiorców.

Ciepłownictwo

W Działdowie nie funkcjonuje scentralizowany system zaopatrzenia w ciepło. Przedsiębiorstwo Ciepłownicze w mieście dysponuje ciepłownią 15 MW oraz lokalnymi kotłowniami. Brak całościowego systemu dostarczania ciepła spowodował powstanie dużej ilości kotłowni opalanych paliwem stałym, które są dużą uciążliwością dla środowiska.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Działalność telekomunikacyjna na terenie miasta prowadzona jest przez TP S.A. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi wszystkich polskich sieci. Łączność telekomunikacyjna jest obecnie jednym z bardziej znaczących czynników rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne oraz powszechna dostępność telefonu i internetu to zarówno element tzw. "korzyści zewnętrznych" oferowanych przez miasto dla funkcjonujących podmiotów gospodarczych i potencjalnych inwestorów, jak również czynnik podnoszący poziom standardu oraz warunków życia społeczności lokalnej.

4.3 Własność nieruchomości

W skład mienia Gminy Miasto Działdowo wchodzi m.in. następujące obiekty:

1. budynki Urzędu Miasta (Ratusz - Pl. Mickiewicza 43 i Zamkowa 12)
2. Zamek – skrzydło gotyckie (ul. Wolności 7)
3. budynek Miejskiego Domu Kultury (współwłasność 1/2) (ul. Jagiełły 13)
4. budynki: Przedszkola Nr 1, Nr 3, Nr 4, Nr 5 (ul. Grunwaldzka 7b, ul. Sportowa 4, ul. Mrongowiusza 7, ul. Karłowicza 3)
5. budynki: Gimnazjum Nr 1 i Nr 2 (ul. Jagiełły 33, ul. Sportowa 1)
6. Zespół Szkół Nr 2 (ul. Polna 11)
7. Szkoła Podstawowa Nr 3 (ul. Lenartowicza 1)
8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (ul. Jagiełły 30)
9. Ośrodek dla osób z upośledzeniem umysłowym (ul. M. Skłodowskiej 20)
10. Ośrodek Zdrowia (ul. Norwida)
11. Szalet miejski
12. Cmentarz komunalny-budowle
13. inne

Grunty komunalne Gminy Miasto Działdowo stanowią powierzchnię 231 ha, z czego Gmina przekazała w użytkowanie wieczyste 74 ha gruntów. Z pozostałych 157 ha gruntów, najwięcej bo aż 90 ha stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane (z czego 48 ha - tereny komunikacyjne, 21 ha - tereny mieszkaniowe, 10 ha – tereny rekreacyjno-wypoczynkowe) a 63 ha to użytki rolne.

Szczegółowy podział gruntów przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Powierzchnia gruntów Gminy Miasto Działdowo

	Powierzchnia gruntów Gminy Miasto Działdowo z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste. (w ha)	Powierzchnia gruntów Gminy Miasto Działdowo przekazanych w użytkowanie wieczyste. (w ha)
1. Użytki rolne	63	42
2. Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	1	-
3. Grunty zabudowane i zurbanizowane w tym:	90	32
a. tereny mieszkaniowe	21	29
b. tereny przemysłowe	-	-
c. inne tereny zabudowane	7	2
d. zurbanizowane tereny niezabudowane	4	-
e. tereny rekreacyjno- wypoczynowe	10	-
f. tereny komunikacyjne (drogi i inne)	48	1
4. Nieużytki	2	-
5. Tereny różne	1	-
Razem	157	74

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, stan na dzień 1.01.2005 r.

Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych w mieście Działdowo w 2002 r. kształtowała się następująco :

Tabela 8. Mieszkania w mieście według podmiotów będących ich właścicielami

Mieszkania stanowiące własność:							
osób fizycznych	spółdzielni mieszk.	gminy	Skarbu Państwa	zakładów pracy	pozostałych podmiotów	nieustalone	ogółem
3105	2236	932	93	244	17	-	6627

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie, Podstawowe informacje ze spisów powszechnych z 2002 r.

Struktura własnościowa mieszkań w Działdowie została przedstawiona poniżej:

- 46,8 % ogółu mieszkań stanowi własność osób fizycznych,
- 33,7 % to mieszkania spółdzielni mieszkaniowych
- 14,1 % mieszkań jest własnością gminy,
- 1,4 % to własność Skarbu Państwa
- 3,7 % mieszkań należy do zakładów pracy, do których zalicza się budynki przedsiębiorstw państwowych oraz państwowych jednostek organizacyjnych.
- 0,3 % to pozostali właściciele.

4.4 Obiekty dziedzictwa kulturowego

Na terenie miasta Działdowo wyodrębniono kilka stref ochrony konserwatorskiej:

- *strefa A* – ścisłej ochrony konserwatorskiej, obejmuje układ urbanistyczny i zabudowę Starego Miasta oraz rejon ul. Wolności
- *strefa B* – ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary dawnych przedmieść w rejonach ulic: Lidzbarska – Polna – Księżodworska, Grunwaldzka – Męczenników, Hallera – Konopnickiej – Sportowa - Leśna tereny
- *strefa OW* – obserwacji archeologicznej, obejmująca rejon Starego Miasta, przedpole Starego Miasta przy ul. Mławskiej oraz rejon zbiegu ulic Nidzicka – Leśna – Sportowa,
- *strefa K* – ochrony krajobrazu, obejmująca obszar Starego Miasta z przedpołem od strony wschodniej i północno-wschodniej,
- *strefa E* – ochrony ekspozycji, obejmująca całe przedpole historycznej części miasta od strony wschodniej.

Główne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Miasta Działdowo to:

1. Zamek Krzyżacki w stylu gotyckim, mury obronne podzamcza z XIV w. (ul. Zamkowa 12) - zbudowany ok. 1340-50, rozbudowywany etapami do 1470 r., następnie przebudowany w XVI i XVII w., a w 1850 r. częściowo rozebrany (na rzucie zbliżonym do kwadratu, z dziedzińcem wewnętrznym, wieżą od zachodu i zachowanym skrzydłem mieszkalnym od południowego-wschodu). Na zespół zamkowy składały się: zamek główny i podzamcze. Zamek od południowego wschodu był otoczony murem i fosą. Budowę zamku zakończono wraz z ufortyfikowaniem miasta poprzez otoczenie go murami obronnymi. Zamek posiadał własne zaplecze gospodarcze, które znajdowało się na podzamczu - był tam młyn, browar i folusz. Był on jedną z najsilniejszych ówczesnych warowni w państwie krzyżackim. Do dnia dzisiejszego zachowało się główne - południowe skrzydło zamku z pierwszej połowy XIV wieku (tzw. Duży Dom). Kiedyś znajdował się tam refektarz oraz kaplica (poświęcona św. Katarzynie). W tym trzykondygnacyjnym budynku zachowało się do dzisiaj kilka sal, między innymi w piwnicach obszerna sala prostokątna, sklepiona krzyżowo oraz w części parterowej obszerna sala o czterech polach sklepień

krzyżowo-żebrowych. Poza tym burzliwe dzieje przetrwały także resztki innych zabudowań oraz wież. W przebudowanym zachodnim skrzydle warowni swoją siedzibę ma Urząd Miasta Działdowo.

2. Ratusz murowany z 1796 r. w stylu barokowym (pl. Mickiewicza) oraz zabudowa miejska w Działdowie (domy o charakterze klasycystycznym z przełomu XVIII i XIX w., zachowane głównie przy Rynku i ul. Katarzyny).
3. Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha w stylu neogotyckim (ul. Nidzicka 4). Parafia p.w. św. Wojciecha powstała w 1860 roku. Rok później rozpoczęła się dwuletnia budowa kościoła. Pierwotnie był to budynek z muru pruskiego z drewnianą wieżą bardzo skromnie urządzonej. Przy kościele wybudowano plebanie i zabudowania gospodarcze oraz założono cmentarz. Wraz z powiększaniem się liczby parafian pojawiła się konieczność budowy większego kościoła. W latach 1896-1900 na miejscu starego budynku powstał kościół z cegły w kształcie zachowanym do dzisiaj. Zbudowano go w układzie bazylikowym z neogotyckim sklepieniem gwiaździstym w prezbiterium. Elewacje są oskarpowane, korpus nakryty dachem dwuspadowym, pokrytym dachówką, wieża z iglicowym hełmem z czterema szczykami. W przedsionku kościoła znajdują się tablice upamiętniające pomordowanych w obozach koncentracyjnych w czasie II wojny światowej dostojników Kościoła katolickiego (arcybiskupa Juliana Nowowiejskiego i biskupa Leona Wetmańskiego), 47 kapłanów diecezji płockiej oraz 57 mieszkańców Działdowa.
4. Kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki - Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego (pl. Biedrawy 5). Zbudowany został w XIV wieku dla celów religijnych i obronnych. Otoczony był cmentarzem, z zachodu i południa osłonięty był resztkami grubego miejskiego muru. Założony jest na planie wydłużonego prostokąta, dostawionego do wieży opartej o rzut zbliżony do kwadratu. Zakrystia znajduje się od zachodniej ściany korpusu. Wnętrze jest symetryczne z układem salonowym w dwóch kondygnacjach. Balkony obiegają salę wzdłuż dłuższych ścian. Kruchta jest wybudowana od wschodu (od Pl. Mickiewicza), po jej obu stronach usytuowane są klatki schodowe na balkony. W 1530 roku przekazano go luteranom. Po pożarze w 1794 roku kościół został powiększony, we wnętrzu założono sklepienia kolebkowe, wieżę obniżono o dwie kondygnacje. Zasadniczej przebudowy dokonano po roku 1854. Podczas I

wojny światowej uległ częściowemu zniszczeniu. Odbudowany został w latach 1927-1930 z wykorzystaniem murów gotyckich. W 1972 roku parafia ewangelicko-augsburska sprzedała budynek miastu. Pozbawiony opieki kościół uległ dewastacji. W 1981 roku kościół przekazano w wieczyste użytkowanie parafii katolickiej św. Wojciecha. Parafia ta zakupiła od miasta kościół w 1987 roku. W tym też roku erygowano parafię pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Do dnia dzisiejszego kościół jest odnawiany przez co wraca do swojej dawnej świetności.

5. Wieża ciśnień (ul. Gen. Hallera 32) - wybudowana w latach 1910-1912 na sztucznie usypanym wzgórzu, na planie ośmiokąta foremego. Stylem nawiązuje do neorenesansu niderlandzkiego. Posiada siedem kondygnacji opartych we wnętrzu na trzech żeliwnych słupach. Posadowiona jest na murowanej z cegły, schodkowej ławie fundamentowej. Trzon murowany z cegły ceramicznej, wewnątrz tynkowany. Do kondygnacji podziornikowej dojście drewnianymi schodami, zaś w głowicy za pomocą stalowej drabiny.

6. Spichlerz murowany z 1905 r (ul. Grunwaldzka 1)

7. Budynek dawnej gazowni (ul. Gen. Hallera 32)

Wybudowano go w 1902 roku jako budynek murowany z cegły, nietynkowany. Produkcja gazu trwała do 1974 roku. Zrujnowany budynek wykupił w 1993 roku prywatny właściciel i zaadoptował go na hotel „Varia”.

8. Koszary (ul. Grunwaldzka).

W 1886 roku wybudowano wzdłuż torów kolejowych zespół budynków koszarowych z placem ćwiczeń. Powiększono je w latach 1910-1913 o domy mieszkalne dla oficerów. Po I wojnie światowej w koszarach stacjonował III batalion 32 pułku piechoty. Jesienią 1939 roku Niemcy założyli tu najpierw obóz przejściowy dla żołnierzy polskich wziętych do niewoli po kapitulacji Modlina a następnie dla więźniów z Prus Wschodnich. Przez cały okres wojny w obozie istniał oddział dla więźniów politycznych a w pewnych okresach pełnił on funkcję obozu zagłady. Obóz ogrodzony był murem i drutem kolczastym. Szacuje się iż w jego murach hitlerowcy więzili co najmniej 20 000 ludzi. Oprócz głodzenia, bicia i tortur oprawcy mordowali więźniów obozu. Liczbę którzy w nim zginęli określa się na ok. 3000. Znaczną ich część stanowili przedstawiciele polskiej inteligencji - m.in. polscy oficerowie i księża (arcybiskup Julian Nowowiejski i biskup Leon Wetmański). Rozstrzeliwania dokonywano w Działdowie (na cmentarzu

żydowskim) oraz w okolicach miasta (wieś Komorniki - tzw. Góra Komornicka oraz w kotlinie u stóp tej góry, lasy pod Białutami i Burszem). Pod koniec wojny w koszarach utworzono Obóz Nakazowo-Rozdzielczy Ludowego Komisariatu Spraw Wewnętrznych (NKWD) w Działdowie. Przetrzymano tam Polaków z Pomorza, Warmii i Mazur, Mazowsza a także Niemców. Ponadto na skrzyżowaniu ulic Grunwaldzkiej i Chopina w 1965 roku na cześć pomordowanych w obozie wzniesiono pomnik. Zaś na cmentarzu wyznaniowym znajduje się od 1961 roku pomnik i 11 zbiorowych mogił ekshumowanych ofiar obozu. Poza terenem miasta (3 km od Działdowa) w Komornikach znajduje się kilkanaście zbiorowych mogił więźniów obozu oraz pomnik przedstawiający olbrzymią dłoń wyciągniętą ku niebu. Po wojnie w 1956 roku miasto przejęło budynki koszar. W 2002 roku przekazano je „Caritasowi” z przeznaczeniem na hospicjum.

4.5 Identyfikacja problemów

1. konieczność zachowania walorów środowiska przyrodniczego oraz przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego,
2. niezadowalający stan czystości wód powierzchniowych w tym rzeki Wkry-Działdówki powodowany przez dopływ zanieczyszczeń ze ściekami miejskimi (komunalnymi) oraz ściekami deszczowymi,
3. zanieczyszczenie wód podziemnych (podwyższona zawartość w wodzie żelaza i manganu),
4. zanieczyszczenie powietrza, spowodowane zanieczyszczeniami przemysłowymi i komunikacyjnymi oraz pochodzącymi ze źródeł niskiej emisji (prawie połowa mieszkańców korzysta z indywidualnego ogrzewania węglowego),
5. zły stan techniczny części ulic i chodników,
6. zbyt mała ilość parkingów dla samochodów osobowych,
7. brak ścieżek rowerowych,
8. duża ilość dróg gruntowych na terenach zamieszkałych i zurbanizowanych (brak utwardzonych nawierzchni),
9. braki w rozwiązaniach komunikacji bezkolizyjnej (z infrastrukturą PKP) – np. brak tunelu i/lub wiaduktu,
10. niepełna infrastruktura kanalizacyjna,

11. wiele istniejących dróg w mieście nie posiada kanalizacji deszczowej, a istniejąca nie jest wyposażona w tzw. separatory oczyszczające wody opadowe z zanieczyszczeń,
12. w gminie należy dążyć do likwidacji indywidualnych źródeł ciepła oraz do przeprowadzania termomodernizacji budynków, obiektów i urządzeń,
13. zły stan techniczny większości obiektów kulturowych i brak inwestorów dla atrakcyjnego zabudowania części obiektów zabytkowych położonych na terenie miasta,
14. brak środków finansowych w budżecie Gminy na odbudowę obiektów zabytkowych.

5. GOSPODARKA

5.1 Główni pracodawcy w mieście Działdowo

Miasto Działdowo jest głównym ośrodkiem gospodarczym powiatu działdowskiego. O znaczeniu gospodarczym miasta decyduje rozwój usług i przemysłu o niewielkiej uciążliwości oraz węzeł komunikacyjny o makroekonomicznym znaczeniu. Na terenie miasta Działdowo w 2002 roku zarejestrowanych było 1 699 podmiotów, z czego 148 podmiotów o charakterze produkcyjnym, 593 – handlowym i 958 – usługowym (źródło: dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie). Łącznie zatrudniają one 3 306 pracowników. W większości są to małe i średnie przedsiębiorstwa.

W Działdowie rozwija się przemysł szklarski, reprezentowany przez Hutę Szkła „Heinz Glas” i Zakład Obróbki Szkła "Dekorglass". Pobliskie złoża żwirów są wykorzystywane przez zakłady budowlane "Ciechbud", "Primbud", i "Inżbud" oraz firmę "Gran-Mar", zajmującą się obróbką kamienia szlachetnego.

Do znaczących pod względem wielkości podmiotów gospodarczych działających na terenie miasta należą:

- DEKORGLASS, Zakład Obróbki Szkła, ul. Grunwaldzka 35;
- Heinz Glas Działdowo Sp. z o.o., ul Jagiełły 40;
- Heinz Plastics Polska, ul Grunwaldzka 35
- Zakład Produkcji Obuwia „Vi-GGa-Mi”, ul. Księżodworska 6;
- Olsztyńskie Fabryki Mebli Sp. z o.o., ul Grunwaldzka 27
- Przedsiębiorstwo Budowlane CIECHBUD Sp. z o.o., ul Hallera 32;
- Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe PRIMBUD Sp. z o.o., ul Osiedleńcza 1;
- INŻBUD Zakład Budownictwa Wodno i Lądowo – Inżynieryjnego Zenon Jakubowski, ul Skłodowskiej 35;
- Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Drogowych, ul. Lidzbarska 31;
- Zakład Betoniarski – Zgliczyńscy, ul. Grunwaldzka 52;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, ul Małka 2;
- ZPHU „MARKUS”, Import-Eksport, ul. Olsztyńska 7;
- Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „MAKUS”; Rzemieślnicza 10;
- Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszyw, ul Lidzbarska 33;
- TECHMOR Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe, ul. Grunwaldzka 38;
- NOVCAN Władysław Nowakowski, PPUH, pl. 1 Maja 11;
- ZPUH „KOTSTAL”, ul. Polna 5a;

- ZPUH „BUDOMONTAŻ”, ul. Polna 5;
- Wytwórnia Oklein Meblowych „ANIA”, ul. Grunwaldzka 50;
- P.P.H. „BETPOL”, ul. Grunwaldzka 26;
- i inne.

W rejonie miasta istnieje 129 gospodarstw rolnych – wszystkie indywidualne, z czego 37 gospodarstw prowadzi działalność wyłącznie rolniczą, 13 prowadzi działalność wyłącznie pozarolniczą, a 70 nie prowadzi działalności rolniczej i pozarolniczej, natomiast 9 gospodarstw prowadzi działalność zarówno rolniczą jak i pozarolniczą.

W strukturze obszarowej gospodarstw rolnych prawie połowę (48 %) stanowią gospodarstwa małe i średnie. Gospodarstwa o obszarze powyżej 15 ha stanowią około 40 % ogólnej powierzchni, natomiast niecałe 7 % gospodarstw to gospodarstwa o powierzchni od 5 – do 10 ha (Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Działdowo, 2004).

Banki na terenie miasta to:

- Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A. I Oddział w Działdowie (Pl. Mickiewicza 2/3),
- Bank Spółdzielczy w Działdowie z siedzibą w Lidzbarku (Pl. Mickiewicza 1),
- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Oddział Centrum Iława, Oddział Działdowo (ul. Gen. Hallera 28 a).

W mieście funkcjonują również kasy oszczędnościowe i fundusze pożyczkowe.

W Działdowie działa również Warmińsko-Mazurski Fundusz „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. (ul. Jagiełły 35).

Celem Funduszu jest pomoc mikro, małym i średnim przedsiębiorcom w finansowaniu projektów gospodarczych. Cel ten ma być realizowany poprzez udzielanie zabezpieczeń do dostępnych na rynku zewnętrznych źródeł finansowania wspomagających działalność inwestycyjną i bieżącą małych i średnich przedsiębiorców.

Fundusz udziela poręczeń do kredytów i pożyczek udzielonych przez Instytucje Finansowe, z którymi ma podpisane umowy o współpracy.

Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów posiada Gmina-Miasto Działdowo:

- **Działdowska Agencja Rozwoju S.A.**

Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w mieście jak i w całym powiecie zapewnia Działdowska Agencja Rozwoju S.A., która powstała w 1994 roku jako niezależna jednostka organizacyjna. Głównymi jej założycielami są Gmina Miasto Działdowo i Gmina Działdowo, posiadające ponad 96% udziałów. Celami statutowymi spółki są:

- wspieranie rozwoju gospodarczego, kulturalnego i społecznego powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem Miasta i Gminy Działdowo,
- współpraca z instytucjami państwowymi, samorządem terytorialnym i gospodarczym w zakresie kształtowania polityki lokalnej oraz regionalnej,
- wspomaganie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz innych przedsięwzięć składających się na strategię rozwoju gmin.

Powyższe cele statutowe Spółki realizowane są poprzez :

- obsługę programów pomocowych,
- udzielanie poręczeń do kredytów bankowych i pożyczek urzędów pracy,
- udzielanie pożyczek,
- działalność szkoleniową,
- pomoc samorządom w działaniach prorozwojowych,
- wdrażanie inicjatyw prospołecznych i działalność wydawniczą.

W strukturze DAR S.A. funkcjonują:

1. Działdowski Fundusz Przedsiębiorczości, który składa się z:

- Funduszu Poręczeń Kredytowych (założony w październiku 1994 roku),
- Funduszu Pożyczkowego
- Punktu Konsultacyjno-Doradczego

2. Fundusz Stypendialny

3. Ośrodek Współpracy

4. Ośrodek Szkoleń i Promocji, na który składają się:

- Działdowskie Centrum Edukacji i Kształcenia Ustawicznego,
- Działdowski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli DAR,
- Ośrodek Promocji.

Na szczególną uwagę zasługują funkcjonujące w DAR S.A. fundusze: tj. Fundusz Poręczeń Kredytowych oraz Fundusz Pożyczkowy oraz Punkt Konsultacyjno-Doradczy.

Podstawowym celem funkcjonowania **Funduszu Poręczeń Kredytowych** jest udzielanie gwarancji kredytowych podmiotom gospodarczym tworzącym nowe miejsca pracy oraz bezrobotnym rozpoczynającym prowadzenie działalności gospodarczej. Maksymalna wysokość udzielanych poręczeń wynosi 30.000 EUR.

Fundusz Pożyczkowy powstał w 2000 roku. Celem jego funkcjonowania jest udzielanie pożyczek małym i średnim przedsiębiorstwom na preferencyjnych warunkach, z przeznaczeniem na tworzenie nowych miejsc pracy.

W ramach Funduszu udzielono łącznie 143 pożyczki, najwięcej, bo aż 77% ogółu pożyczek udzielono w latach 2002-2003, co świadczy o dużym zapotrzebowaniu na środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a także na rozwój istniejących już firm.

Działdowska Agencja Rozwoju S.A w ramach umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego udziela również pożyczek z programu „Praca dla absolwenta”. Środki z pożyczki przeznaczone są na rozpoczęcie działalności przez absolwenta oraz na tworzenie dodatkowych miejsc pracy dla absolwentów.

Punkt Konsultacyjno-Doradczy świadczy usługi w zakresie:

- informacji związanych z administracyjno-prawnymi aspektami prowadzenia działalności gospodarczej oraz zarządzania przedsiębiorstwem;
- informacji o dostępnej na rynku ofercie finansowania zewnętrznego (głównie oferty banków oraz innych instytucji finansowych);
- informacji dot. projektów pomocowych dla MSP realizowanych ze środków Rządu polskiego oraz programu Phare, a w szczególności możliwości i zasadach korzystania z instrumentów wsparcia dla MSP dostępnych w PARP oraz Regionalnej Instytucji Finansującej;
- pomocy w wyborze akredytowanego wykonawcy usług realizowanych w ramach instrumentów pomocy programu Phare;
- pomocy w przygotowaniu wniosków o uzyskanie dotacji/wsparcia w ramach instrumentów programu Phare oraz innych dostępnych środków.

W latach 2000-2003 PKD obsłużył łącznie 1353 klientów wykonując 1086 usług w zakresie doradztwa prawno-finansowego. Według danych DAR dominującą grupę klientów korzystających z usług PKD stanowiły w 2003 roku osoby bezrobotne (około

57% ogółu interesantów) zainteresowane głównie możliwościami rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej oraz szansami na uzyskanie dofinansowania do tej działalności. Pozostali klienci (około 43% ogółu) to przedstawiciele działających na terenie powiatu przedsiębiorstw, wśród których dominowali przedstawiciele firm zatrudniających maksymalnie do 5 osób.

- **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
spółka z o.o.**

Siedzibą spółki jest miasto Działdowo. Założycielem spółki jest Gmina Miasto Działdowo. Spółka działa na podstawie przepisów kodeksu spółek handlowych oraz przepisów ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 5.554.500,00 zł (pięć milionów pięćset pięćdziesiąt cztery tysiące pięćset złotych), 100 % udziałów jest własnością

Przedmiotem działalności Spółki jest głównie:

1. pobór , uzdatnianie i rozprowadzanie wody,
2. gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne,
3. działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni,
4. sprzątanie i czyszczenie obiektów,
5. obsługa nieruchomości na własny rachunek,
6. wynajem nieruchomości na własny rachunek,
7. obsługa nieruchomości na zlecenie,

Spółka w zakresie potrzeb związanych z realizacją przedmiotu jej działania może podejmować inwestycje. Spółka może prowadzić działalność socjalno-bytową, w tym ośrodki wypoczynkowe.

Spółka może przejmować od właścicieli i inwestorów urządzenia i obiekty służące działalności wodno-kanalizacyjnej, jeżeli odpowiadają normom określonym w powszechnie obowiązujących przepisach. Spółka dla osiągnięcia celów gospodarczych, może tworzyć oddziały, przedstawicielstwa, placówki, zakłady wytwórcze, usługowe i handlowe oraz uczestniczyć w innych spółkach i innych powiązaniach prawno organizacyjnych (źródło: dane pochodzą ze statutu P.G.K i M. sp. z o.o.)

- **Przedsiębiorstwo Ciepłownicze Sp. z o.o. w Działdowie**

Siedzibą spółki jest miasto Działdowo. Założycielem spółki jest Gmina Miasto Działdowo. Spółka powstała w wyniku przekształcenia komunalnego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Działdowie na podstawie art.5 ust.1 pkt.1 oraz na podstawie art.45 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U.Nr.51 poz.296 z późn. zm.)

Na obszarze swojego działania spółka może tworzyć zakłady i oddziały terenowe oraz uczestniczyć w innych spółkach.

Spółka działa na podstawie Kodeksu spółek handlowych oraz ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 51,poz.296 z 1990 roku).

Przedmiotem działalności spółki jest głównie produkcja i dystrybucja ciepła, pary wodnej i gorącej wody.

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 745 000 (jeden milion siedemset czterdzieści osiem tysięcy) złotych i dzieli się na 3496 (trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt sześć) udziałów o wartości 500 (pięćset) złotych każdy. Wszystkie udziały należą do Gminy Miasto Działdowo (źródło: dane pochodzą ze Statutu Przedsiębiorstwa Ciepłowniczego sp. z o.o.).

5.2 Struktura podstawowych branż na terenie miasta Działdowo

W mieście Działdowo na koniec 2003 r. zarejestrowanych w systemie REGON było 1640 firm. Liczbę jednostek zarejestrowanych w systemie REGON w latach 2000–2003 w mieście Działdowo przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Liczba firm zarejestrowanych w systemie REGON

	2000	2001	2002	2003
Ogółem	1691	1 688	1 699	1 640

Źródło: GUS w Warszawie

Jak wynika z tabeli liczba firm zarejestrowanych w systemie REGON w latach 2000-2003 utrzymuje się na podobnym poziomie, chociaż w roku 2003 liczba firm zmalała o 59 w porównaniu do roku 2002.

Strukturę podstawowych branż na terenie miasta Działdowo przedstawia tabela 10

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według wybranych sekcji w roku 2000 i 2003.

Wyszczególnienie	Ogółem	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, gospodarka magazynowa łączność	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości i firm, nauka
Miasto Działdowo: 2000 r.	1691	b.d.	138	229	594	33	149	b.d.	202
2003 r.	1640	26	150	189	559	36	117	74	225
Powiat działdowski: 2000 r.	3797	b.d.	371	519	1246	69	301	b.d.	206
2003 r.	3701	231	377	450	1245	75	262	120	374
Województwo warmińsko-mazurskie 2000 r.	102633	b.d.	9853	10007	33146	3097	8015	b.d.	14386
2003 r.	110390	5143	10143	9648	33873	3392	7967	4603	17839

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Z tabeli wynika, że w mieście Działdowo, powiecie działdowskim i województwie warmińsko-mazurskim dominuje branża - handel i naprawy. Rola handlu wskazuje na relatywnie mniejszy rozwój gospodarczy, jednakże spora liczba przedsiębiorstw wytwórczych i budowlanych neutralizuje tę nierówność.

Porównując liczbę firm w roku 2000 i 2003 w mieście Działdowo w poszczególnych branżach można stwierdzić, że w 2003 roku wzrosła liczba firm w sekcjach: przemysł, hotele i restauracje oraz obsługa nieruchomości i firm, nauka. W pozostałych sekcjach liczba firm zmniejszyła się. Podobna tendencja utrzymuje się w powiecie i województwie.

Podsumowując należy stwierdzić, że w Działdowie najwięcej jest firm zajmujących się handlem i naprawami (559), obsługą nieruchomości i firm, nauką (225), budownictwem (189), przemysłem (150), transportem, gospodarką magazynową, łącznością (117). Najmniej jest firm z sekcji rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo (26), hotele i restauracje (36) i pośrednictwo finansowe (74) (stan na dzień 31 grudnia 2003r.).

5.3 Ilość osób zatrudnionych w danych sektorach – struktura - trendy

Znając mocne i słabe strony podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie danej gminy, można wnioskować o jej możliwościach rozwojowych. Ocena rozwoju lokalnego wymaga zastosowania odpowiedniego miernika. Zatrudnienie jest najpowszechniej wykorzystywanym miernikiem rozwoju lokalnego.

Do badania sytuacji gospodarki gminy służy metoda zwana analizą przesunięć. Służy ona do analizy zmian w strukturze gospodarki lokalnej na tle zmian gospodarczych dokonujących się w szerszej skali, tj. regionu lub kraju.

Metodę tę można przedstawić za pomocą wzoru:

$$\Delta z_i = z_{ip} ((Z_k / Z_p) - 1) + z_{ip} ((Z_{ik} / Z_{ip}) - (Z_k / Z_p)) + z_{ip} ((Z_{ik} / z_{ip}) - (Z_{ik} / Z_{ip}))$$

gdzie:

Δz_i - zmiana zatrudnienia lokalnego w sektorze i ,

z_{ip} - zatrudnienie lokalne w sektorze i na początek okresu,

z_{ik} - zatrudnienie lokalne w sektorze i na koniec okresu,

Z_k - ogólne zatrudnienie w gospodarce regionu/kraju na koniec okresu,

Z_p - ogólne zatrudnienie w gospodarce regionu/kraju na początek okresu,

Z_{ik} - ogólne zatrudnienie w sektorze i w regionie/kraju na koniec okresu,

Z_{ip} - ogólne zatrudnienie w sektorze i w regionie/kraju na początek okresu.

Za pomocą powyższej formuły dokonujemy obliczeń zmian zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki lokalnej, a wyniki obliczeń sumujemy w celu uzyskania ogólnego obrazu sytuacji gospodarczej gminy.

Pierwszy człon tej formuły $z_{ip} ((Z_k / Z_p) - 1)$ określa wzrost sektora i gospodarki lokalnej jaki nastąpiłby, gdyby rozwijała się ona w tempie równym wzrostowi porównywalnej gospodarki, tj. w tym przypadku gospodarki najbliższego regionu, czyli woj. warmińsko-mazurskiego. Sumując w ten sposób przyrosty zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki lokalnej uzyskujemy odpowiedź na pytanie, jak gospodarka gminy rozwija się w porównaniu z gospodarką regionu lub kraju.

Drugi człon $z_{ip} ((Z_{ik} / Z_{ip}) - (Z_k / Z_p))$ pozwala obliczyć zmiany zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki lokalnej wynikające z różnic między dynamiką wzrostu odpowiednich sektorów porównywalnej gospodarki a ogólną dynamiką wzrostu gospodarki całego województwa warmińsko-mazurskiego. Dzięki temu można określić wpływ różnic w strukturze gospodarki gminy na jej rozwój. Jeżeli struktura gospodarki lokalnej jest taka sama jak struktura porównywalnej gospodarki całego województwa, to wartość tego składnika wynosi zero. Jeżeli zaś w gospodarce lokalnej

przeważają sektory, które w porównywalnej gospodarce rozwijają się szybciej (wolniej), to wartość tego składnika jest dodatnia (ujemna).

Trzeci człon $Z_{ip} ((Z_{ik}/ Z_{ip}) - (Z_{ik}/ Z_{ip}))$ powyższej formuły, pozwala ocenić konkurencyjność gospodarki lokalnej na tle gospodarki regionu. Jeżeli sektor *i* gospodarki lokalnej rozwija się szybciej niż analogiczny sektor porównywalnej gospodarki, to wartość trzeciego składnika powyższej formuły jest dodatnia, a to oznacza, że sektor *i* gospodarki lokalnej jest konkurencyjny w stosunku do sektora *i* gospodarki regionu.

Obliczenia zmian w zatrudnieniu, według poszczególnych sektorów w gminie Miasto Działdowo na tle woj. warmińsko-mazurskiego w latach 2000-2003 przedstawione są w tabelach 11 i 12.

Tabela 11. Liczba zatrudnionych w Gminie Miasto Działdowo na tle woj. warmińsko-mazurskiego w latach 2000-2003 w wybranych sektorach (analiza przesunięć).

L p	Sektory	Liczba zatrudnionych w woj. warmińsko- mazurskim			Liczba zatrudnionych w gminie Miasto Działdowo			Analiza przesunięć			
		2000	2003	2003- 2000	2000	2003	2003- 2000	Człon I	Człon II	Człon III	ΣI+I I+III
1	Sektor rolniczy (rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo)	9663	7309	-2354	31	8	-23	-1,6	-5,9	-15,5	-23
2	Sektor przemysłowy (przemysł i budownictwo)	99154	91441	-7713	2243	2382	139	-112	-67	318	139
3	Sektor usługowy – usługi rynkowe (transport, turystyka, bankowość, usługi dystrybucyjne, komunikacyjne i pozostałe)	75149	74880	-269	1330	1321	-9	-66,5	66,5	-9	-9
4	Sektor usługowy - usługi nierynkowe (m.in. edukacja, ochrona zdrowia)	78016	75252	-2764	1761	1731	-30	-88,05	17,61	40,44	-30
	Ogółem	261982	248882	-13100	5365	5442	77	-268,15	11,21	333,94	77

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, obliczenia na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Z danych zawartych w tabeli 11 wynika, że gdyby gospodarka Gminy Miasto Działdowo rozwijała się w omawianym okresie w takim samym tempie jak gospodarka całego województwa warmińsko-mazurskiego, to liczba zatrudnionych w gminie nie wzrosła by o 77 osób ale spadła o 268 osób (różnica wynosi 193 osoby). To oznacza, że gospodarka Gminy Miasto Działdowo rozwijała się w badanym okresie wyraźnie szybciej niż gospodarka całego regionu. Pozycję tą Gmina Miasto Działdowo zawdzięcza przede wszystkim dobremu rozwojowi przemysłu (liczba zatrudnionych w tym sektorze wzrosła w badanym okresie o 139 osób a zgodnie ze wskaźnikami dla całego województwa powinna spaść o 112 osób). Jest to ewidentna zasługa dynamicznego rozwoju firm wymienionych powyżej. Wyraźnie gorszymi parametrami od średniej wojewódzkiej charakteryzowało się rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (spadek zatrudnienia o 23 osoby zamiast teoretycznego spadku o 2 osoby). W mieście Działdowo jak i w całym województwie spadło zatrudnienie w sektorze usług rynkowych do których należą transport, turystyka, bankowość, usługi dystrybucyjne, komunikacyjne i pozostałe (o 9 osób w mieście, o 66 osób w województwie). Sektor usług nierynkowych m.in. edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna również charakteryzuje się spadkiem zatrudnienia zarówno w mieście Działdowo jak i województwie (spadek o 30 osób w mieście, o 88 osób w województwie).

Dodatnia wartość członu II w mieście świadczy o tym, że ma ono nieco korzystniejszą strukturę gospodarki niż województwo i z tego tytułu o 11 osób wyższe zatrudnienie.

Ważnych informacji dostarcza interpretacja sumarycznej wartości składnika trzeciego. W latach 2000-2003 wynosił on w gminie 334 osoby, i był aż 4,3 razy większy niż suma wszystkich trzech członów formuły (77). Wskazuje to na wysoką względną konkurencyjność badanej gminy w stosunku do słabo rozwijającego się obszaru całego woj. warmińsko-mazurskiego. Ten dobry rezultat gmina zawdzięcza wysokiej konkurencyjności w badanych latach głównie w sektorze przemysłowym.

Tabela 12. przedstawia jak kształtuje się zatrudnienie w dwóch sektorach gospodarki: publicznym i prywatnym w mieście Działdowo i województwie warmińsko-mazurskim.

Tabela 12. Liczba zatrudnionych w Gminie Miasto Działdowo na tle woj. warmińsko-mazurskiego w latach 2000-2003 w sektorach publicznym i prywatnym (analiza przesunięć)

Lp	Sektory	Liczba zatrudnionych w woj. warmińsko-mazurskim			Liczba zatrudnionych w gminie Miasto Działdowo			Analiza przesunięć			
		2000	2003	2003-2000	2000	2003	2003-2000	Człon I	Człon II	Człon III	ΣI+II+III
1	Sektor publiczny	130230	112800	-17430	2896	2599	-297	-144,81	-242,79	90,6	-297
2	Sektor prywatny	131752	136082	4330	2469	2843	374	-123,46	204,6	292,86	374
	Ogółem	261982	248882	-13100	5365	5442	77	-268,27	-38,19	383,46	77

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, obliczenia na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Jak wynika z tabeli w latach 2000-2003 zatrudnienie w sektorze publicznym, stanowiącym własność Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego i własność mieszaną zarówno w mieście jak i całym województwie zmniejszyło się (w mieście o 297 osób, w województwie o 144 osoby). Natomiast zatrudnienie w sektorze prywatnym (własność prywatna, zagraniczna, mieszana) zwiększyło się o 374 osoby w Gminie Miasto Działdowo, natomiast spadło o 123 osoby w województwie. Okazuje się, że przekształcenia własnościowe na korzyść sektora prywatnego w badanym okresie przebiegają bardziej sprawnie w mieście Działdowo niż w całym województwie warmińsko-mazurskim.

Podsumowując można stwierdzić, że perspektywy rozwoju gospodarczego w mieście Działdowo są lepsze niż w województwie. Jednak Gmina Miasto Działdowo powinna ciągle dążyć do tego, aby rozwój przedsiębiorczości w mieście wzrastał a co za tym idzie, aby malało bezrobocie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie na koniec października 2004 roku stopa bezrobocia w mieście wyniosła 30,7 %, w powiecie działdowskim 33,4 %, natomiast w województwie warmińsko-mazurskim 28,6 %.

5.4. Identyfikacja problemów - gospodarka

1. mała atrakcyjność inwestycyjna miasta Działdowo,
2. brak uzbrojonych terenów pod inwestycyjną działalność gospodarczą,
3. małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych,
4. niewielka ilość dużych zakładów pracy na terenie Miasta,
5. ograniczone zasoby kapitałowe lokalnych przedsiębiorców,
6. brak rozwoju turystyki,
7. mała aktywność gospodarcza społeczności lokalnej,
8. mała identyfikacja społeczności lokalnej z problemami miasta.

6. SFERA SPOŁECZNA

6.1 Sytuacja demograficzna i społeczna

Miasto Działdowo (stan na dzień 31.12.2003) zamieszkuje 21 700 osób na przestrzeni 11,48 km². Gęstość zaludnienia wynosi ok. 1 977 M/km². Zgrupowuje około 34 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu.

Zróznicowanie ludności miasta pod względem wieku w roku 2002 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13. Struktura demograficzna ludności Miasta Działdowo (rok 2002)

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Przedprodukcyjny (0-17 lat)	2 639	2 707	5 346
Produkcyjny (M 18-64 lat, K 18-59 lat)	6 631	6 598	13 229
Poprodukcyjny (M 65 lat i więcej, K 60 lat i więcej)	1 525	677	2 202
Ogółem	10 795	9 982	20 777

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, 2002

W mieście Działdowo w roku 2002 przeważały osoby w wieku produkcyjnym (13 229 osób), które stanowiły 63,7 % wszystkich mieszkańców miasta. Wysoki był również udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (5 346), który wynosił 25,7 %. Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili natomiast 10,6 %.

Tendencje w zakresie zmian demograficznych na przestrzeni 5 lat na terenie miasta zestawiono w tabeli 14, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego .

Tabela 14. Procesy demograficzne na terenie Miasta Działdowo

	1998	1999	2000	2001	2002
Miasto ogółem	21 088	21 078	21 442	21 519	20 777
Przyrost naturalny	71	35	54	82	78
Urodzenia żywe	214	196	201	231	214
Zgony ogółem	143	161	147	149	136

Źródło: GUS Polska Statystyka Publiczna.

Na podstawie danych zawartych w tabeli można zauważyć następujące zmiany w strukturze demograficznej miasta:

- § liczba mieszkańców miasta na przestrzeni ostatnich lat wykazuje raczej tendencję wzrostową,
- § znaczny spadek liczby mieszkańców miasta (o 3,4 %) nastąpił w latach 2001 – 2002;

- § przyrost naturalny na terenie miasta na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się mniej więcej na jednakowym poziomie; wyjątek stanowi rok 1999, gdzie widać znaczący spadek, po czym następuje ponowny wzrost;
- § liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców miasta również utrzymuje się na równomiernym poziomie, podobna tendencja kształtuje się jeśli chodzi o liczbę zgonów na omawianym terenie.

Wykształcenie ludności w wieku 13 lat i więcej w mieście Działdowo przedstawia się następująco (źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie, 2002):

- wyższe -1429 osób (tj. 8,6 % ogółu badanych)
- średnie ogólnokształcące -1483 (8,9 %)
- średnie zawodowe – 3884 (23,4 %)
- zasadnicze zawodowe – 3779 (22,8 %)
- podstawowe ukończone – 5512 (33,2 %)
- podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego – 427 (2,6 %)
- nieustalone – 78 (0,5 %)

W mieście Działdowo najwięcej osób posiada wykształcenie podstawowe ukończone (33,2 %), drugą liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim zawodowym (23,4 %) i zasadniczym zawodowym (22,8 %). Niezbyt liczna jest natomiast liczba ludności z wykształceniem wyższym (8,6 %) i średnim ogólnokształcącym (8,9 %).

Należy dążyć do tego, aby społeczeństwo miasta podnosiło swoje kwalifikacje i dzięki temu potrafiło lepiej odnaleźć się na rynku pracy.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie na koniec grudnia 2004 roku w mieście zarejestrowanych było 2 398 bezrobotnych, w tym 1 475 kobiet.

6.2 Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym poziom bezpieczeństwa

- warunki mieszkaniowe

Liczba mieszkań w mieście Działdowo w latach 2000-2003 wykazuje tendencję wzrostową (tabela 15). W roku 2003 było o 485 mieszkań więcej w porównaniu z rokiem 2000. Liczba mieszkań stanowiących własność gminy maleje (o 135 mniej mieszkań w roku 2003 w porównaniu z rokiem 2000).

Tabela 15. Gospodarka mieszkaniowa w mieście Działdowo w latach 2000-2003, wybrane cechy

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003
Zasoby mieszkaniowe ogółem/ liczba mieszkań	6234	6348	6426	6719
Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy/ mieszkania ogółem	1042	1005	920	907
Mieszkania oddane do użytku ogółem/liczba mieszkań	102	114	58	107
Budynki oddane do użytku ogółem/liczba budynków	62	68	45	109
Budynki oddane do użytku ogółem/ budynki mieszkalne	24	39	33	74

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2000-2003 najwięcej oddano do użytku mieszkań w roku 2001 (114), najmniej zaś w roku 2002 (58). Do użytku najwięcej oddano budynków (ogółem) w roku 2003 (109), najmniej w roku 2002 (45). Ponad dwukrotny wzrost liczby budynków oddanych do użytku w tym budynków mieszkalnych w 2003 roku w porównaniu z rokiem 2002 spowodowany był najprawdopodobniej obawą mieszkańców miasta przed wzrostem cen mieszkań po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Poza tym zapowiedź podniesienia przez państwo podatku VAT na materiały budowlane w następnym roku (2004) spowodował zwiększenie liczby budynków oddanych do użytku w 2003 r.

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego (źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie) wynika, że na terenie miasta w 2002 r. było 6 426 mieszkań z czego:

- 2 984 – to mieszkania stanowiące własność osób fizycznych (tj. 46,5% ogółu mieszkań).
- 2 175 – spółdzielni mieszkaniowych (mieszkania lokatorskie i własnościowe)
(33,8 %)
- 920 – gminy (14,3 %)
- 93 – Skarbu Państwa (1,5 %)
- 240 – zakładów pracy (3,7 %)
- 14 – pozostałych (0,2 %)

Przeciętna powierzchnia użytkowa ogółem na 1 mieszkanie wyniosła 66 m², a na osobę przeciętnie przypadło 20,1 m².

- edukacja

Na terenie miasta Działdowo funkcjonuje dobrze zorganizowana sieć szkół. Edukacja na poziomie szkolnictwa podstawowego odbywa się w dwóch szkołach, działają cztery przedszkola (w tym jedno z oddziałem żłobkowym) oraz dwa gimnazja. Naukę na poziomie ponadgimnazjalnym zapewniają następujące szkoły:

- Zespół Szkół Nr 1 (ul. Grunwaldzka) w tym: Liceum Ogólnokształcące i Technikum Ekonomiczne,
- Zespół Szkół Nr 2 (ul. Polna 11) w tym Liceum Ogólnokształcące,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 (ul. Pocztowa) w tym: Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Liceum profilowane (profil: ekonomiczno-administracyjny i mechatroniczny), Technikum Handlowe, Technikum Sanitarne i Liceum Handlowe.

Ofertę edukacyjną Miasta uzupełniają: Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia, Policealne Studium Zawodowe, Medyczne Studium Zawodowe, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Zaoczne, Zespół Edukacji "Wiedza", Działdowski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli a także Działdowskie Centrum Edukacji i Kształcenia Ustawicznego.

Gmina Miasto Działdowo jest organem prowadzącym dla 4 przedszkoli, 2 szkół podstawowych, 2 gimnazjów i 1 liceum ogólnokształcącego. Szczegółowy wykaz przedstawia tabela 16.

Tabela 16. Wykaz szkół i przedszkoli w mieście, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Działdowo

Lp	Nazwa Szkoły
Przedszkola	
1	Przedszkole nr 1 – ul. Grunwaldzka 7 b,
2	Przedszkole nr 3 – ul. Sportowa 4,
3	Przedszkole nr 4 – ul. Mrongowiusza 7,
4	Przedszkole nr 5 – ul. Karłowicza 3,
Szkoły podstawowe	
1	Szkoła Podstawowa Nr 3 – ul. Lenartowicza 1,
2	Szkoła Podstawowa Nr 4 (ZS Nr 2) – ul. Polna 11
Szkoły ponadpodstawowe	
1	Gimnazjum nr 1 – ul. Wł. Jagiełły 33,-
2	Gimnazjum nr 2 – ul. Sportowa 1,
Szkoły ponadgimnazjalne	
1	II Liceum Ogólnokształcące (ZS Nr 2) – ul. Polna 11

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, 2005

Szczegółowe dane na temat szkolnictwa w mieście Działdowo w latach 2000-2003 , których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Działdowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Szkolnictwo w mieście Działdowo w latach 2000-2003 wybrane cechy (szkoły dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Działdowo).

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003
Przedszkola				
Przedszkola (ogółem)	5	5	4	4
Oddziały w przedszkolach (ogółem)	24	24	24	23
Miejsca w przedszkolach (ogółem)	505	485	445	475
Nauczyciele pełnozatrudnieni w przedszkolach	42	43	42	b.d.
Dzieci w przedszkolach (ogółem)	564	523	572	545
Szkoły Podstawowe				
Szkoły podstawowe (ogółem)	4	3	3	3
Oddziały (ogółem)	82	78	73	72
Nauczyciele pełnozatrudnieni	104	99	99	b.d.
Uczniowie w szkołach podstawowych (ogółem)	2092	1975	1864	1797
Gimnazja				
Gimnazja (ogółem)	2	2	2	2
Oddziały (ogółem)	32	47	44	43
Nauczyciele pełnozatrudnieni	51	80	79	b.d.
Uczniowie w gimnazjach (ogółem)	833	1219	1146	1108
Licea ogólnokształcące				
Licea ogólnokształcące (ogółem)	1	1	1	1
Oddziały (ogółem)	10	8	10	11
Nauczyciele pełnozatrudnieni	16	15	19	b.d.
Uczniowie w liceach (ogółem)	306	231	357	309

Źródło: Urząd Miasta Działdowo, opracowano na podstawie danych GUS w Warszawie.

Jak wynika z powyższej tabeli w mieście Działdowo do roku 2001 było 5 przedszkoli, po czym jedno przedszkole w 2002 r. zostało zlikwidowane ze względów ekonomicznych. Podobna sytuacja występuje ze szkołami podstawowymi – w roku 2001 zlikwidowano Szkołę Podstawową Nr 2, a w 2004 r. – Szkołę Podstawową Nr 1. W budynkach po zlikwidowanych szkołach podstawowych mieszczą się Gimnazja (Nr 1 i Nr 2).

Efektem wprowadzenia reformy oświaty do szkół było zmniejszenie się liczby uczniów szkół podstawowych na rzecz gimnazjów. Zmniejszyła się więc ilość oddziałów w szkołach podstawowych z 82 w roku 2000 do 72 w roku 2003.

W latach 2000-2003 liczba dzieci w przedszkolach utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast w szkołach podstawowych zanotowano spadek liczby uczniów – zmniejszenie liczby uczniów o 295 w roku 2003 w porównaniu z rokiem 2000. W gimnazjach od 2001 roku również widać spadek liczby uczniów (w 2003 roku o 111 uczniów mniej w porównaniu z rokiem 2001). W II Liceum Ogólnokształcącym w Zespole Szkół Nr 2 liczba uczniów utrzymuje się na podobnym poziomie - w liceum uczy się średnio 300 uczniów.

- kultura i sport

Działalność kulturalna w Działdowie jest prowadzona przez Miejski Dom Kultury, w ramach którego działają grupy i sekcje taneczne, teatralne, brydżowa, szachowa, orkiestra dęta, pracownia plastyczna i pracownia muzyczna. Ofertę filmową dla mieszkańców miasta i okolic przedstawia kino "Apollo". Miasto corocznie organizuje takie imprezy sportowe i kulturalne jak:

- Koncert Walentynkowy (luty),
- Ogólnopolski Turniej Koszykówki „Przedwiośnie” (kwiecień),
- Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny (maj),
- festyn „Wstąp po zdrowie” (maj),
- Wybory Miss Ziemi Działdowskiej (czerwiec),
- Mistrzostwa Polski w Softballu (czerwiec),
- Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej dla dzieci (czerwiec),
- mecz piłki nożnej: Gwiazdy I Ligi kontra kadra województwa warmińsko-mazurskiego (czerwiec),
- koncerty plenerowe (czerwiec/lipiec/sierpień),
- Urodziny Działdowa (14 sierpnia),
- Mistrzostwa Działdowa w tenisie ziemnym (wrzesień),
- Mała Miss Działdowa (listopad),
- Hit Piosenki Dziecięcej (grudzień),
- Ogólnopolski Turniej Koszykówki „Katarzynki Cup” (grudzień),
- Ogólnopolski Gwiazdkowy Turniej Taekwondo (grudzień).

Działalność sportowo-rekreacyjną prowadzi Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, w ramach którego działają sekcje aerobiku, tenisa stołowego, tenisa ziemnego, kulturystyki i kickboxingu. W Działdowie można uprawiać sport w klubach piłki nożnej ("Start Działdowo"-IV liga, "Wkra Działdowo"), lekkiej atletyki (UKS MOSiR Działdowo), baseballa, taekwondo.

Na bazę sportową Miasta składają się stadion piłkarski, korty tenisowe, boiska piłkarskie, boisko do baseballa, cztery sale sportowe oraz hala sportowa. Hala sportowa jest pełnowymiarową areną sportową, w której można grać w piłkę siatkową, koszykową, ręczną, tenis ziemny, softball i baseball. Hala posiada siłownię i saunę oraz zaplecze socjalne. Widowiska sportowe i koncerty może w niej oglądać kilkaset osób (500 miejsc siedzących).

Dla czytelników swoje księgozbiory udostępniają Miejska Biblioteka Publiczna i Biblioteka Pedagogiczna. W Działdowie 28,4 % mieszkańców korzysta z bibliotek publicznych, w powiecie działdowskim - 19,7 %, w województwie warmińsko-mazurskim – 19,6 % (Źródło: Centrum Badań Regionalnych, na podstawie danych GUS na 2002 r.).

Z powyższych danych wynika, że mieszkańcy Działdowa chętnie korzystają ze zbiorów bibliotek publicznych mimo, że one często posiadają niekompletny i zdezaktualizowany księgozbiór.

- zdrowie

Na terenie miasta Działdowo znajduje się 1 szpital, 3 przychodnie publiczne oraz 6 aptek (dane GUS z 2003 r.).

Stacjonarna opieka zdrowotna świadczona jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (szpital) w Działdowie, który posiada następujące oddziały (według danych SP ZOZ w Działdowie na 2003 rok):

- wewnętrzny (45 łóżek),
- kardiologiczny (30 łóżek),
- nefrologiczny (10 łóżek + 15 stanowisk dializacyjnych),
- reumatologiczny (25 łóżek),
- neurologiczny (40 łóżek),
- intensywnej terapii (9 łóżek),
- rehabilitacyjny (25 łóżek),

- medycyna paliatywnej (12 łóżek),
- chirurgiczny (obecnie: oddział chirurgii ogólnej i chirurgii ortopedycznej) (51 łóżek),
- pediatryczny (32 łóżka),
- oddział noworodków i wcześniaków (18 łóżek),
- ginekologiczno-położniczy (51 łóżek),
- psychiatryczny (30 łóżek),
- szpitalny oddział ratunkowy.

Na terenie miasta działają również przychodnie prywatne oraz gabinety prywatne, świadczące usługi w wielu specjalnościach m.in. gabinety stomatologiczne, neurologiczne, ginekologiczne, reumatologiczne i inne.

- bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Gmina Miasto Działdowo ma obowiązek do zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania miejskiego magazynu przeciwpowodziowego. W ramach tej ustawy Miasto nawiązało współpracę z lokalnymi służbami (Policja, Państwowa Straż Pożarna) i zabezpiecza niezbędną infrastrukturę techniczną poprzez właściwą komisję w swojej strukturze.

W Działdowie ma swoją siedzibę Komenda Powiatowa Policji, która swoim zasięgiem działania obejmuje obszar całego powiatu działdowskiego, w tym miasta Działdowo.

Dokonując oceny zagrożeń występujących na terenie działania Komisariatu Policji w Działdowie należy stwierdzić, że nie odnotowano na tym terenie szczególnego zagrożenia przestępczością zorganizowaną. Współpraca w zakresie zadań Policji układa się z Urzędem Miasta Działdowo bardzo dobrze.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Działdowie mieści się w siedzibie dawnej Ochotniczej Straży Pożarnej w Działdowie powstałej w 1888 roku. W latach sześćdziesiątych na bazie Pogotowia utworzono Korpus Techniczny Pożarnictwa. Obsadę Korpusu stanowiła również niewielka ilość strażaków zawodowych. Przy prowadzeniu działań gaśniczych nadal niezbędna była pomoc OSP w Działdowie. Zawodowa Straż Pożarna w Działdowie powołana została z dniem 16 listopada 1971 roku decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych. Od 1 stycznia 1999 roku - po kolejnej

reformie administracyjnej kraju - Działdowo weszło w skład województwa warmińsko-mazurskiego. Powołana została Komenda Powiatowa PSP w Działdowie.

6.3 Grupy społeczne wymagające wsparcia

Dla realizacji zadań pomocy społecznej zleconych Miastu utworzono jednostkę organizacyjną – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (ul. Jagiełły 30)

Działalność MOPS-u koncentruje się głównie na:

- doprowadzeniu do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz doprowadzeniu osób i rodzin do integracji ze środowiskiem,
- umożliwieniu osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganiu powstawaniu takich sytuacji,
- zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwieniu im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- wspieraniu osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz kompensowaniu skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego.
- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w tym rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodową, skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi,
- prowadzeniu ośrodków wsparcia przez tworzenie osobom w wieku emerytalnym oraz o zmniejszonej sprawności psychofizycznej odpowiednich warunków do kilkugodzinnego przebywania w placówce.

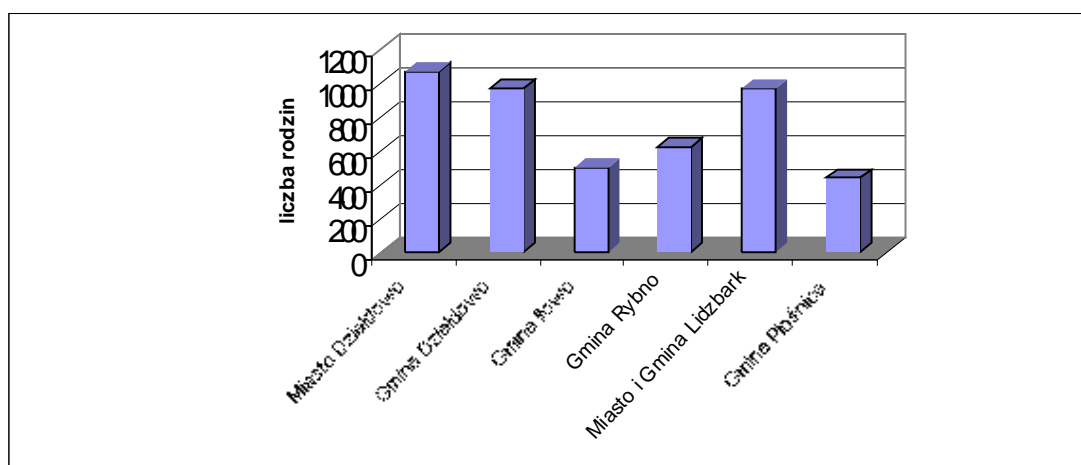
Pomoc społeczna udzielana jest w formie świadczeń niepieniężnych i w formie świadczeń pieniężnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i sytuacji osób wymagających pomocy. Można przyjąć, iż pomoc socjalna dla osób najbiedniejszych rośnie szybciej niż wskaźniki inflacyjne. Głównymi przyczynami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest:

- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- rodziny niepełne,
- alkoholizm,
- osoby opuszczające zakłady karne,
- ubóstwo,
- bezdomność,
- sieroctwo,
- ochrona macierzyństwa.

W celu realizacji zadań Ośrodek współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej, Gminną Komisją do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami społecznymi, religijnymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W 2002 roku w gminach należących do powiatu działdowskiego z pomocy społecznej skorzystało ogółem 4.637 rodzin, tj. o 846 rodziny więcej niż w roku poprzednim. Liczba rodzin z powiatu korzystająca z pomocy publicznej stanowi 26% rodzin ogółem. Sytuację w tym zakresie w poszczególnych gminach przedstawia wykres 2. Dane przedstawione na wykresie wskazują, iż w powiecie działdowskim najwięcej rodzin korzystało z pomocy publicznej w mieście i gminie Działdowo oraz gminie Lidzbark.

Wykres 2. Rodziny objęte pomocą społeczną na terenie gmin powiatu działdowskiego w 2002 r.

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Działdowskiego na lata 2004-2013.

W celu zbadania powiązań pomiędzy wskaźnikiem udziału rodzin korzystających z pomocy do liczby mieszkańców oraz wskaźnikiem udziału bezrobotnych do liczby ludności dokonano poniższego zestawienia.

Tabela 18. Powiązania między liczbą osób bezrobotnych a liczbą rodzin objętych pomocą społeczną na terenie powiatu działdowskiego w 2002 roku

Miasto/ Gmina	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik udziału rodzin korzystających z pomocy do liczby mieszkańców ogółem w %	Wskaźnik udziału bezrobotnych do liczby ludności ogółem w%
Powiat ogółem	67441	4592	9242	6,81	13,7
w tym:					
Miasto Działdowo	21519	1072	2678	4,98	12,44
Gmina Działdowo	9832	972	1600	9,89	16,27
Gmina Iłowo- Osada	7649	506	1024	6,62	13,39
Gmina Lidzbark	14773	973	2222	6,59	15,04
Gmina Płońska	6344	442	701	6,97	11,05
Gmina Rybno	7324	627	1017	8,56	13,89

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Działdowskiego na lata 2004-2013.

Z danych tabeli 18 wynika, iż największy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej do liczby mieszkańców ogółem występuje w gminach: Działdowo i Rybno, a najmniejszy w mieście Działdowo. Z kolei największy udział osób bezrobotnych do ogółu ludności występuje w gminie Działdowo oraz w gminie Lidzbark, a najmniejszy w gminie Płońska i mieście Działdowo.

Na terenie powiatu działdowskiego zadania z zakresu pomocy społecznej wykonuje również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jest jednostką budżetową samorządu powiatowego. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej spowodowała, iż część zadań, które do tej pory były zadaniami z zakresu administracji rządowej, stały się zadaniami własnymi powiatu. Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej różnią się od tych jakie wykonują gminy. Do zadań powiatu należą: prowadzenie i finansowanie rodzin zastępczych, prowadzenie i finansowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Domy Dziecka, Rodzinne Domy Dziecka), prowadzenie i finansowanie Domów Pomocy Społecznej oraz kierowanie osób ubiegających się o umieszczenie w takiej placówce. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje

również zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (zadanie zlecone przez PFRON), do których należy finansowanie tworzenia nowych stanowisk pracy, udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne, kierowanie i finansowanie turnusów rehabilitacyjnych, likwidowanie barier architektonicznych i w komunikowaniu się.

Wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się na terenie miasta Działdowo wraz z wyszczególnieniem świadczonych usług zawiera tabela 19.

Tabela 19. Wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się na terenie miasta Działdowo.

Lp. Nazwa placówki		Adres	Rok	Liczba osób	Rodzaj oferowanej pomocy
1.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy	ul. Skłodowskiej 20 13-200 Działdowo	1998	13	Osoby z : - upośledzeniem głębokim - upośledzeniem znacznym - upośledzeniem umiarkowanym - upośledzeniem ze sprzężonymi kalectwami
			1999	22	
			2000	30	
			2001	40	
			2002	47	
			2003	50	
2.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Skłodowskiej 20 13-200 Działdowo	1998	20	Osoby ze znacznym i umiarkowanym stopieniem niepełnosprawności
			1999	50	
			2000	50	
			2001	50	
			2002	50	
			2003	55	
3.	Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z zaburzeniami psychicznymi przy Działdowskim Centrum „CARITAS”	ul. Księżodowska 23 13-200 Działdowo	1998	25	Osoby z: - z zaburzeniami psychicznymi - niepełnosprawni intelektualnie
			1999	25	
			2000	25	
			2001	35	
			2002	35	
			2003	35	
4.	„Ognisko Wychowawcze” przy Centrum Caritas	ul.Księżodowska 23 13-200 Działdowo	1999	50	Dzieci z rodzin ubogich, wielodzietnych w kryzysie
			2000	50	
			2001	50	
			2002	50	
			2003	50	

5.	Polski Związek Niewidomych	ul.Księżodworska 23 13-200 Działdowo	1998	104	Osoby niedowidzące i niewidome
			1999	13	
			2000	119	
			2001	121	
			2002	18	
			2003	117	
			2003	65	
6.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Działdowie	ul. Jagiełły 36 13-200 Działdowo	1999	120	- dzieci z rodzin ubogich, wielodzietnych, - trudne sytuacje rodzinne - dzieci z rodzin bezrobotnych - dzieci z problemem szkolnym
			2000	120	
			2001	100	
			2002	100	
			2003	70	
7.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Działdowie Świetlica	ul. Jagiełły 36 13-200 Działdowo	2003	30	
8.	Punkt Pomocy Rodzinie w Kryzysie przy TPD w Działdowie	ul. Hallera 11 13-200 Działdowie	2001	110	-problem alkoholowy w rodzinie, - przemoc domowa, - narkomania.
			2002	100	
			2003	130	
9.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Zarząd Powiatowy w Działdowie	ul.Księżodworska 10 13-200 Działdowo	1997	34	- osoby chore na cukrzycę
			1998	70	
			1999	113	
			2000	120	
			2001	125	
			2002	130	
			2003	150	

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Działdowskiego na lata 2004-2013.

Jak wynika z powyższej tabeli w mieście Działdowo jest wiele placówek opiekuńczo-wychowawczych, które niosą pomoc najbardziej potrzebującym z terenu powiatu działdowskiego. Placówki te wspierają m.in. osoby niepełnosprawne, dzieci z ubogich rodzin, rodziny z problemami alkoholowymi czy osoby chore na cukrzycę.

6.4 Rynek pracy

Bezrobocie jest niezmiernie uciążliwym problemem społecznym i gospodarczym w Polsce. Obszar powiatu działdowskiego należy do terenów o największym rejestrowanym bezrobociu. Gminy powiatu działdowskiego zostały zaliczone do obszarów zagrożonych trwałym bezrobociem strukturalnym.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy na koniec października 2004 roku stopa bezrobocia w mieście wyniosła 30,7 %, w powiecie działdowskim 33,4 %, w województwie warmińsko-mazurskim 28,6 %, w Polsce zaś 18,7 %. Jak widać, wskaźnik ten w mieście Działdowo mieści się pomiędzy wskaźnikiem powiatowym i wojewódzkim.

Tabela 20. Stopa bezrobocia w mieście Działdowo w stosunku do powiatu, województwa i kraju.

Nazwa regionu	Stopa bezrobocia na 31.10.2004
Miasto Działdowo	30,7 %
Powiat Działdowski	33,4 %
Województwo Warmińsko-Mazurskie	28,6 %
Polska	18,7 %

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy.

W latach 2000-2004 liczba bezrobotnych utrzymuje się na podobnym poziomie, chociaż najbardziej gwałtowny wzrost bezrobotnych nastąpił w 2001 roku, natomiast po roku 2001 widać już lekki spadek liczby bezrobotnych. (tabela 21)

Tabela 21. Liczba bezrobotnych w mieście Działdowo w latach 2000-2004.

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004
Miasto Działdowo	2353	2801	2678	2569	2398

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie.

Na koniec grudnia 2004 r. w mieście zarejestrowanych było 2398 bezrobotnych, w tym 1475 kobiet. Problemem jest fakt, iż tylko 478 osób w tym 220 kobiet zachowało prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Zjawisko bezrobocia w dużym stopniu dotyka ludzi młodych w wieku poniżej 34 roku życia, a więc w wieku produkcyjnym. Łącznie stanowią oni ponad 50 % ogółu

bezrobotnych powiatu działdowskiego (tabela 22). Wysokie bezrobocie wśród młodych ludzi powoduje negatywne skutki ekonomiczne i społeczne.

Tabela 22. Bezrobotni według wieku w październiku 2004 roku w powiecie działdowskim.

Grupa wiekowa	Liczba bezrobotnych
18-24	2 088
25-34	2 272
35-44	1 854
45-54	1 659
55-59	220
60 - 64	13

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie

Analizując strukturę bezrobotnych pod względem wykształcenia (tabela 23) należy stwierdzić, że zdecydowana większość bezrobotnych to ludzie z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym. Relatywnie niska wśród bezrobotnych jest natomiast liczba osób legitymujących się wykształceniem wyższym (175 osób) i średnim ogólnym (568 osób)

Tabela 23. Bezrobotni według wykształcenia w październiku 2004 roku w powiecie działdowskim.

Stan bezrobotnych	w tym z wykształceniem				
	wyższym	średnim zawodowym	średnim ogólnym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalne i poniżej
8 106	175	1 547	568	2 836	2 980

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie

Ważnym czynnikiem określającym sytuację osób bezrobotnych jest także okres pozostawania bez pracy. Zasadniczo im jest on dłuższy, tym mniejsze szanse na rynku pracy na ponowne zatrudnienie. Rosnące wymagania pracodawców, rozwój techniki i zmiany organizacji pracy są czynnikami wskazującymi, iż okres pozostawania bez pracy winien być możliwie najkrótszy. Jak wskazują dane tabeli 24 w powiecie działdowskim dominującą grupę stanowią osoby długo pozostające bez pracy (powyżej 2 lat) i osoby wielokrotnie powracające do Urzędu Pracy do kolejnej rejestracji, co świadczy o trudności utrzymania nowej pracy przez osobę bezrobotną. Generalnie liczba bezrobotnych jest tym wyższa im dłuższy okres pozostawania bez pracy. Jednak średnio jedynie 7% ogółu wpływających ofert pracy do PUP skierowanych jest do długotrwale bezrobotnych. Oferty pracy kierowane do osób długotrwale bezrobotnych są miejscami subsydiowanymi z Funduszu Pracy, jak również w ramach programów współrealizowanych z innymi jednostkami, np. w ramach PAOW i AGRO. Rozkład

liczebności bezrobotnych w poszczególnych grupach w powiecie działdowskim potwierdza, iż aktywnie na rynku pracy funkcjonuje jedynie połowa bezrobotnych.

Tabela 24. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w październiku 2004 roku w powiecie działdowskim.

Stan bezrobotnych	z tego wg czasu pozostawania bez pracy (w mies.)					
	do 1 miesiąca	1-3	3-6	6-12	12-24	powyżej 24
8 106	580	749	861	1 308	1 355	3 253

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie

Powiat działdowski w 2003 roku charakteryzował się najniższym wskaźnikiem osób zarejestrowanym na jedną ofertę pracy (na jedną ofertę pracy przypadały 102 osoby, a w województwie – 704). Jest to zjawisko pozytywne, świadczące o możliwościach rozwoju rynku pracy w powiecie działdowskim. Według danych PUP najwięcej ofert pracy dotyczyło pracowników budowlanych, handlowców, kierowców i pracowników administracyjnych.

Na koniec grudnia 2002 roku liczba nowo rejestrujących się była wyższa od bezrobotnych wyrejestrowanych, z których 58,5 % podjęło zatrudnienie lub szkolenie stażowe, natomiast blisko 2 170 osób utraciło status bezrobotnego z powodu nie potwierdzenia gotowości do pracy (Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Działdowskiego na lata 2004-2013.)

Reasumując niekorzystna struktura bezrobocia przyczynia się w dużym stopniu do utrwalenia dotkliwych społecznie i ekonomicznie cech regionalnego rynku pracy. Dotyczy to przede wszystkim:

- hermetyzacji rynku pracy dla osób z niskimi kwalifikacjami i o niskim poziomie wykształcenia;
- braku miejsc pracy dla osób w grupie wiekowej 18-34 lata;
- wydłużaniu się okresu pozostawania bez pracy,
- zmniejszającego się udziału osób z uprawnieniami zasiłkowymi, które wypłacane przez Fundusz Pracy są niejednokrotnie jedynym źródłem dochodu rodzin, co w efekcie prowadzi do stałego ubożenia lokalnych społeczności.

Wysokie bezrobocie wśród ludzi młodych powoduje negatywne skutki społeczne i ekonomiczne. Stąd też bezrobocie w tej populacji winno stanowić obszar szczególnej troski władz samorządowych i służb zatrudnienia.

6.5 Identyfikacja problemów – sfera społeczna

1. wysoka stopa bezrobocia – powiat działdowski, w tym miasto Działdowo to obszary zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, niewystarczająca ilość miejsc pracy szczególnie dla kobiet,
2. należy liczyć się ze zwiększeniem odpływu ludności w młodym wieku, (wobec złej sytuacji na rynku pracy młodzież będzie szukała swojej szansy w miejscach zapewniających lepsze warunki życia)
3. wzrost patologii związanych z bezrobociem,
4. ludność miasta charakteryzuje się niskim poziomem wykształcenia,
5. przyrost liczby ludności w podeszłym wieku spowoduje konieczność rozwoju różnych form opieki, w tym opieki społecznej i medycznej,
6. dotychczasowy rozwój działalności gospodarczej (a także zmniejszająca się przedsiębiorczość w mieście) nie potrafił zaspokoić zapotrzebowania na miejsca pracy. Maleje aktywność gospodarcza mieszkańców miasta, dlatego należy doszukiwać się źródła nowych miejsc pracy w rozwoju różnych rodzajów usług rynkowych,
7. nieodpowiednie, niskie kwalifikacje pracowników,
8. duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej,
9. stosunkowo niska zasobność finansowa społeczeństwa, rzutująca na całokształt życia społecznego,
10. w zakresie oświaty problemem jest niewystarczająco dobry poziom jakości nauczania,
11. w zakresie placówek upowszechniania kultury najpoważniejszym problemem jest zły stan techniczny większości placówek kulturalnych,
12. potrzeba przeniesienia biblioteki miejskiej (obecny budynek nie jest dostosowany do wymogów technicznych),
13. niekompletny i zdezaktualizowany księgozbiór biblioteczny,
14. brak zagospodarowania miejsc rekreacji dla mieszkańców miasta (mała liczba parków, brak basenu w mieście, brak ścieżek rowerowych itd.)
15. niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych, a w szczególności mieszkań socjalnych.

III. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTAUACJI W MIEŚCIE DZIAŁDOWO

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju Miasta wymaga planowania strategicznego, które łączy problematykę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Dla sprostania tym wymogom i oczekiwaniom społeczności lokalnej opracowana została „Strategia Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo”. Strategia Rozwoju stanowi podstawowy dokument decyzyjny kierujący działalność organów samorządu terytorialnego w dłuższych okresach czasu. W powiązaniu z Planem Rozwoju Lokalnego stanowi podstawę opracowania programów operacyjnych, przedsięwzięć rozwojowych i planów inwestycyjnych, w tym corocznych budżetów Miasta. Strategia Rozwoju Gminy Miasta Działdowo to koncepcja systemowego działania, polegająca na sformułowaniu długookresowych celów rozwoju i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia Gminie korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.

Celem Planu Rozwoju Lokalnego jest wyznaczenie kierunków społeczno-gospodarczego rozwoju Miasta.

W procesie formułowania celów Planu Rozwoju Lokalnego uwzględniono uwarunkowania otoczenia zarówno zewnętrznego i wewnętrznego.

Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach), sformułowano trzy cele strategiczne Planu Rozwoju Lokalnego, które wytyczają główne kierunki rozwoju. Ich realizacja powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Miasta Działdowo.

Główne zadania strategiczne Planu Rozwoju Lokalnego w sposób bezpośredni nawiązują do Strategii Rozwoju Miasta.

Celem strategicznym PLANU ROZWOJU LOKALNEGO Gminy Miasto Działdowo jest więc zapewnienie optymalnego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz stworzenie możliwie jak najlepszych warunków życia jej mieszkańcom.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie następujących działań:

- **Budowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska.**
- **Budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej.**
- **Poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz stworzenie warunków do rozwoju sportu i kultury**

Działanie 1: Budowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska

Równolegle do działań związanych z rozwojem gospodarczym i społecznym należy rozwijać infrastrukturę środowiskową. Zdegradowane środowisko negatywnie bowiem wpływa na zdrowie społeczeństwa. Obniżenie odporności i zdolności regeneracji środowiska wpływa również na warunki prowadzenia działalności gospodarczej, a w dłuższej perspektywie prowadzi do poważnego ograniczenia możliwości przyszłych pokoleń do rozwoju, dlatego ważnym kierunkiem działań Miasta jest poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez:

- budowę i rozbudowę urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- budowę i rozbudowę sieci wodociągowej,
- rozbudowę i rekultywację składowisk odpadów stałych,
- budowę miejsc utylizacji opakowań,
- poprawę jakości powietrza poprzez budowę instalacji dokładnego odpylania spalin,
- termomodernizację budynków użyteczności publicznej (głównie szkół i przedszkoli).

Oczekiwane efekty. Wzrost konkurencyjności Miasta. Polepszony zostanie dostęp przedsiębiorców i gospodarstw domowych do infrastruktury technicznej. Zwiększona zostanie atrakcyjność inwestycyjna i osadnicza Miasta. Podniesiony zostanie standard życia jej mieszkańców. Zdecydowanie polepszy się stan i jakość wód gruntowych i powierzchniowych oraz czystość powietrza w Mieście. Rozwiązany zostanie problem składowania odpadów stałych i ich przenikania do gruntu. Zwiększona zostanie liczba odbiorców bieżącej wody i przyłączy sieci kanalizacyjnej w Mieście. Termomodernizacja i remont budynków użyteczności publicznej zmniejszy w znaczny sposób koszty ich utrzymania, dzięki czemu zaoszczędzone środki finansowe będzie można przeznaczyć na inne cele.

Działanie 2: Budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej

Realizacja tego działania wymaga inwestycji w kierunku wzrostu konkurencyjności Miasta. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację środków na budowę, rozbudowę i modernizację dróg. W celu zapewnienia stałego wzrostu jakości życia oraz dostosowania do standardów unijnych niezbędne jest zwiększenie poziomu wydatków szczególnie na inwestycje infrastrukturalne z zakresu komunikacji.

Działanie będzie realizowane poprzez podjęcie następujących kierunków rozwoju:

- budowę ulic wraz z chodnikami, szczególnie do nowo powstających osiedli,
- modernizację istniejącej infrastruktury drogowej

Oczekiwane efekty. Zdecydowane polepszenie stanu dróg w Mieście wraz ze zwiększeniem dostępności komunikacyjnej do większości osiedli. Poprawa bezpieczeństwa na drogach. Polepszony będzie dostęp mieszkańców i przedsiębiorców do infrastruktury technicznej. Zmniejszone zostaną koszty eksploatacyjne istniejącej infrastruktury. Zwiększona zostanie atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna Miasta. Podniesiony zostanie standard i bezpieczeństwo korzystania z infrastruktury drogowej.

Działanie 3: Poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz stworzenie warunków do rozwoju sportu i kultury

Realizacja tego działania wymaga przyjęcia kierunków rozwoju na skoncentrowanych potrzebach rekreacyjnych, edukacyjnych i zdrowotnych społeczeństwa. Cel ten osiągnąć będzie poprzez modernizację i budowę niezbędnej infrastruktury.

Budowa infrastruktury sportowej ułatwi dostęp i prawidłowy rozwój psychofizyczny młodzieży uczącej się. Działanie będzie realizowane poprzez podjęcie następujących kierunków rozwoju:

- kompleksową modernizację i przebudowę ośrodka rehabilitacyjnego,
- budowę jednostek wychowawczych,
- budowę sztucznego lodowiska,
- budowę sali gimnastycznej oraz boisk sportowych wraz z zapleczem socjalnym,

Oczekiwane efekty. Efektem bezpośrednim ma być powstanie nowoczesnych obiektów sportowych. W efekcie, podwyższeniu powinien ulec poziom edukacji sportowej młodzieży oraz zwiększyć się powinna dostępność mieszkańców i turystów do uprawiania sportu. Podniesie się standard świadczonych usług przez placówki rehabilitacyjne. Znacznej poprawie ulegnie wizerunek Miasta wśród osób przyjezdnych (inwestorów i turystów) oraz mieszkańców. Inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej powinny zapobiec rozszerzaniu się patologii społecznych.

Działania Planu Rozwoju Lokalnego będą realizowane ze środków własnych i innych środków zewnętrznych (krajowych i zagranicznych). Czynione będą starania szczególnie o pozyskanie środków finansowych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

IV. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Zadania objęte interwencją Planu Rozwoju Lokalnego realizowane będą w ramach trzech obszarów odpowiadających celom głównym „Strategii Rozwoju Miasta Działdowo”, „Strategii Rozwoju Powiatu Działdowskiego”, „Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko - Mazurskiego”. Są to:

1. Budowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska,
2. Budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej.
3. Poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz stworzenie warunków do rozwoju sportu i kultury,

Przy wyborze zadań do objęcia planem zastosowano następujące kryteria:

- zgodność projektów z obszarami interwencji planu (spełnienie kryteriów demograficznych, właściwa wartość zadania, właściwy rodzaj zadania),
- zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Działdowo,
- zgodność ze Strategią Rozwoju Miasta Działdowo,
- zgodność ze Strategią Rozwoju Powiatu Działdowskiego,
- zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Warmińsko – Mazurskiego,

Zadania do Planu Rozwoju Lokalnego, które będą realizowane przez Gminę-Miasto Działdowo (Urząd Miasta) w latach 2005-2006, zostały wybrane przez Burmistrza Miasta Działdowo spośród zadań wypracowanych przez Zespół Koordynacyjny ds. prac nad Wieloletnim Planem Inwestycyjnym (WPI). Zespół ten powołany został Zarządzeniem Nr 10/04 Burmistrza Miasta Działdowo z dnia 11 lutego 2004 r., w skład którego wchodzi: Burmistrz Miasta Działdowo, Z-ca Burmistrza Miasta, Skarbnik Miasta, Przewodniczący Rady Miasta, Przewodniczący poszczególnych Komisji Rady Miasta wraz z wybranymi członkami Komisji, wyznaczeni przez Burmistrza pracownicy Urzędu Miasta.

W momencie tworzenia PRL Wieloletni Plan Inwestycyjny, opracowywany przez firmę INWEST CONSULTING S.A. z Poznania, nie został jeszcze ukończony. Po zakończeniu prac nad WPI określone zostaną szczegółowo możliwości finansowe Gminy i wyznaczone zadania na przyszły okres programowania Unii Europejskiej 2007-2013. Po zatwierdzeniu WPI uchwałą Rady Miasta, zadania z WPI zostaną przeniesione do PRL. Zadania planowane do realizacji przez gminę w latach 2007-

2013 zostaną zamieszczone w uaktualnionej wersji Planu Rozwoju Lokalnego po sporządzeniu Wieloletniego Planu Inwestycyjnego (WPI).

Inwestycje zgłoszone przez inne instytucje z terenu Gminy Miasto Działdowo, były odpowiedzią na przesłane przez Urząd Miasta Działdowo pisma, zawierające informację o przystąpieniu do opracowywania PRL. W pismach tych proszono potencjalnych beneficjentów, szczególnie Działania 3.2 ZPORR, o zgłaszanie propozycji swoich inwestycji.

Wszyscy mieszkańcy powiatu działdowskiego mogli dowiedzieć się o przystąpieniu Gminy Miasto Działdowo do opracowywania PRL i o możliwości zgłaszania propozycji inwestycyjnych, z „Gazety Działdowskiej” i „Tygodnika Działdowskiego”. Informacje te ukazały się w prasie lokalnej na przełomie marca i kwietnia 2005 r.

1. Inwestycje przewidziane do realizacji w latach 2005-2006, z perspektywą do roku 2008

Wykaz inwestycji przedstawia tabela 25.

Tabela 25. Najważniejsze inwestycje przewidziane do realizacji w latach 2005 – 2006, z perspektywą do roku 2008

Lp	Nr Działania w PRL	Nazwa inwestycji	Termin realizacji	Nakłady do poniesienia (PLN)	Instytucja odpowiedzialna za realizację
1	1	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z separatorem na obszarze os. Leśna – I etap	2005	1 940 000	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
2	1	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z separatorem na obszarze os. Leśna – II etap	2006	1 991 943	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
3	2	Budowa i modernizacja dróg gminnych wraz z chodnikami w mieście Działdowo	2005-2006	2 162 000	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
4	1	Termomodernizacja szkół i przedszkoli	2005-2007	1 280 000	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
5	3	Budowa sali gimnastycznej przy Gimnazjum nr 1 w Działdowie	2006-2008	2 000 000	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
6	3	Budowa sztucznego lodowiska	2006-2007	670 000	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
7	1	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Działdowie - Lidzbarska I (obwód Żwirki i Wigury – 11 Listopada – etap I)	2005-2006	800 000	PGKiM Sp. z o.o.
8	1	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wymiana sieci wodociągowej z AC na PCV z rozbudową Lidzbarska . Obręb Reymonta, Traugutta. Modernizacja kanalizacji sanitarnej Sienkiewicza/Krasickiego – etap II	2007-2008	700 000	PGKiM Sp. z o.o.
9	1	Poprawa jakości powietrza – budowa instalacji dokładnego odpylania spalin - Nidzicka	2008	60 000	Przedsiębiorstwo Ciepłownicze Sp. z o.o.
10	1	Modernizacja i rozbudowa składowiska odpadów komunalnych w Zakrzewie*	2005	2 582 000 (314 877)	EZG „Działdowszczyzna” (w tym wkład finansowy Gminy-Miasto Działdowo)

11	1	Rozbudowa kompostowni osadów ściekowych i odpadów organicznych w Zakrzewie*	2007-2008	2 000 000	EZG „Działdowszczyzna” (w tym wkład finansowy Gminy-Miasto Działdowo)
12	1	Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów w Działdowie, ul. Północna	2007-2010	10 000 000	EZG „Działdowszczyzna” (w tym wkład finansowy Gminy-Miasto Działdowo)
13	3	Budowa Środowiskowego Ogniska Wychowawczego TPD w Działdowie	2006-2007	1 000 000	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Działdowo
14	3	Budowa boiska do piłki siatkowej i koszykowej wraz z budynkiem socjalnym przy ul. Świerkowej	2007-2008	1 250 000	MOSiR
15	3	Rozbudowa i wyposażenie bazy edukacyjnej Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego	2006-2008	4 500 000	Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Działdowie
16	3	Przebudowa i wyposażenie istniejącego budynku Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego dla potrzeb bazy rehabilitacyjno-zdrowotnej	2006-2008	540 000	Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Działdowie
17	3	Adaptacja budynku byłych koszar przy ul. Grunwaldzkiej w Działdowie na hospicjum i cele opiekuńczo-charytatywne	2006-2008	8 000 000	Caritas Diecezji Toruńskiej

* Źródło: Dane pochodzą z Urzędu Miasta Działdowo i innych instytucji zgłaszających propozycje swoich inwestycji w Urzędzie Miasta.

* inwestycje zlokalizowane w Zakrzewie, nie objęte interwencją PRL, wymienione ze względu na udział finansowy Gminy-Miasto Działdowo, nie podlegają szczegółowym opisom.

Zakłada się możliwość aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego w trakcie jego wdrażania. Główne kierunki zmian dotyczyć będą:

- aktualizacji listy zadań, przede wszystkim w zakresie wprowadzania nowych projektów,
- korekt w harmonogramie realizacji projektów,
- zmian wartości finansowych.

Realizacja zadań objętych Planem Rozwoju Lokalnego oddziaływać będzie poszczególne dziedziny życia społeczno-gospodarczego Miasta.

Realizacja zadań planu będzie miała wyraźny pozytywny wpływ na poprawę warunków i jakości życia społeczności lokalnej oraz przyczyni się do rozwoju systemu infrastruktury i ochrony środowiska. Ponadto realizacja zadań wpływać będzie na tworzenie sprzyjających warunków do zmian w strukturze gospodarczej obszaru Miasta, a także w sposobie użytkowania terenów.

2. Charakterystyka inwestycji rozpoczynających się/realizowanych w latach 2005-2006 (karty zadań):

1. Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z separatorem na obszarze os. Leśna

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
CALKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Etap I – 1 940 000 PLN Etap II – 1 991 943 PLN
OPIS PROJEKTU	<p>Etap I :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie kolektora sanitarnego wraz z przykanalikami do granic działek w ulicach: Chlebowskiego, Orłowskiego, Pompownia z kolektorem tłocznym do ul. Leśnej. 2. Wykonanie – budowa kanalizacji deszczowej w ulicach: Zw. Mł. Socjalistycznej, Leśna, Zuchowa, Młodzieżowa, ZHP, Orłowskiego, Chlebowskiego, budowa separatora przy Kanale Młyńskim <p>Etap II:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie kolektora sanitarnego wraz z przykanalikami do granicy działek w ulicach: Stwosza, Malczewskiego, Czyżewskiego, Makowskiego, Witkiewicza, Gierymskiego, Boznańskiej, Chełmońskiego, Wyczółkowskiego 2. Wykonanie – budowa kanalizacji deszczowej w ulicach: Stwosza, Malczewskiego, Styki, Kossaka, Grottgera, Boznańskiej, Lenza, Wyczółkowskiego <p>Wykonanie dokumentacji technicznej na w/w zadania. Planuje się wykonanie III etapu w/w inwestycji w roku 2007.</p>
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje się pozyskać środki finansowe w ramach ZPORR - Działanie 3.2 etap II - kwota 1 294 763 PLN)
HARMONOGRAM REALIZACJI	Etap I – 2005 Etap II - 2006
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	<p>Wskaźniki na poziomie produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – I etap- 1,549 km, II etap – 2,336 km -Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej – I etap – 2,012 km, II etap – 1,964 km <p>Wskaźniki na poziomie rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej – ok.60 szt.

<p>ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo z celem strategicznym 1.2. „Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta” – Działanie 1. „Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej” poprzez „Rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania” - cel operacyjny „Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej” oraz z celem strategicznym „Województwo warmińsko-mazurskie krajowym liderem czystości środowiska”- celem operacyjnym „Poprawa jakości i ochrony powierzchni ziemi oraz powietrza atmosferycznego”.
--	---

2. Budowa i modernizacja dróg gminnych wraz z chodnikami w mieście Działdowo

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2005 r.- 1 162 000 PLN 2006 r.- 1 000 000 PLN
OPIS PROJEKTU	<p>2005</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa dróg w Osiedlach „Leśna” (2,206 km) - Zuchowa, ZMS, Młodzieżowa, ZMW WICI, OMTUR, ZWM, ZHP, ZMP - Budowa ulic – w Osiedlach Księżodworska (0,65 km) – Tuwima, Nowotki, Broniewskiego, Zielona - Budowa ulic w Osiedlu Lidzbarska – Marchlewskiego, 11 Listopada (0,27 km) - Budowa chodnika ul. Świerkowa, remont ul. Skłodowskiej, przebudowa i rozbudowa ul. Nidzickiej, przebudowa ulic Karłowicza i Lenartowicza <p>2006</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa dróg w Osiedlach „Leśna” (1,35 km) – Orłowskiego, Chlebowskiego, Pronaszki. - Budowa ulic – w osiedlach Księżodworska
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki własne
HARMONOGRAM REALIZACJI	2005-2006
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	<p>Rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> -długość wybudowanych dróg gminnych – 2005 r. – 2,94 km
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo z celem strategicznym 1.2. „Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta” – Działanie 1. „Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej” poprzez „Modernizację dróg w powiecie i gminach”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania” - cel operacyjny „Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności regionu”

3. Termomodernizacja szkół i przedszkoli

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady do poniesienia: 1 280 000 PLN
OPIS PROJEKTU	<p>Celem projektu jest zmniejszenie ilości substancji niebezpiecznych w środowisku poprzez ochronę powietrza.</p> <p>Do termomodernizacji zaplanowano 3 obiekty użyteczności publicznej znajdujące się na terenie miasta Działdowo: ZS Nr 2 (ul. Polna 11), Szkoła Podstawowa Nr 3 (ul. Lenartowicza 1) i Przedszkole Nr 1 (ul. Grunwaldzka 7 b). We wszystkich obiektach zaplanowano takie działania jak: wymiana instalacji CO, wymiana okien, ocieplenie ścian i dodatkowo w Przedszkolu Nr 1 wymiana kotłowni węglowej na gazową.</p> <p>Inwestycja ta spowoduje zmniejszenie wydatków na energię.</p>
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje pozyskać się środki finansowe w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) – 891 000 PLN lub ZPORR-Działanie 3.2
HARMONOGRAM REALIZACJI	Rozpoczęcie inwestycji planuje się w roku 2005, inwestycja zaplanowana na lata 2005-2007
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	<p>Wskaźnik na poziomie produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych systemów ciepłowniczych – 1 szt. <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przewidywane oszczędności zużycia energii na cele CO – ok. 50 %.
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Województwo warmińsko-mazurskie krajowym liderem czystości środowiska”, celem operacyjnym „Poprawa jakości i ochrony powierzchni ziemi oraz powietrza atmosferycznego” oraz z celem strategicznym „Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania” - cel operacyjny „Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej”.

4. Budowa sali gimnastycznej przy Gimnazjum nr 1 w Działdowie

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady do poniesienia: 2 000 000 PLN
OPIS PROJEKTU	<p>Celem projektu jest poprawa dostępu uczniów do podstawowej infrastruktury sportowej, która byłaby na zadowalającym poziomie. Innym celem jest zwiększenie sprawności fizycznej uczniów i co się z tym wiąże zwiększenie ich aktywności ruchowej.</p> <p>Planuje się wybudowanie nowej sali gimnastycznej wraz z pełnym zapleczem socjalnym dla uczniów uczęszczających do Gimnazjum Nr 1 w Działdowie (ul. Jagiełły). Wymiary boiska na sali 12x24 m, wysokość użytkowa 6 m.</p> <p>Obecna sala gimnastyczna jest zbyt mała gabarytowo, nie posiada zaplecza socjalnego i jest w złym stanie technicznym.</p>
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje się pozyskać środki finansowe w ramach ZPORR-Działanie 3.5.1 – kwota 1 500 000 PLN lub z MENiS
HARMONOGRAM REALIZACJI	Inwestycja zaplanowana na lata 2006-2008
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	<p>Wskaźnik na poziomie produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wybudowanych obiektów sportowych – 1 szt. <p>Wskaźnik na poziomie rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Liczba uczniów szkoły korzystająca z wybudowanej infrastruktury sportowej – 480 osób.
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo z celem strategicznym 3.1 „Stworzenie bazy oraz atmosfery aktywnej rekreacji, wypoczynku i sportu”, Działaniem 2 – „Budowa nowych obiektów oraz modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej” - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne” - cel operacyjny „Bardzo dobra i racjonalnie usytuowana baza sportowo-rekreacyjna.

5. Budowa sztucznego lodowiska

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina-Miasto Działdowo (UM)
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady do poniesienia: 670 000 PLN
OPIS PROJEKTU	<p>Celem projektu jest poprawa dostępu mieszkańców miasta i okolicznych gmin do podstawowej infrastruktury sportowej, która byłaby na zadowalającym poziomie. Projekt przewiduje budowę demontowanego lodowiska sezonowego w skład którego wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - płyta lodowiska o wym. 20x30 m - zblokowany agregat chłodniczy, - szatnia + pomieszczenia chłodnicze, - WC przenośne - kasa + radiowęzeł, - utwardzony teren o powierzchni 1000-1200 m² - przyłącza wody i energii elektrycznej, - oświetlenie terenu - ławki i ogrodzenie terenu. <p>Zakładany sezon eksploatacji lodowiska od 15 październik – 15 marzec, dobowy czas eksploatacji 13 h. Średnia dobową ilość osób korzystająca z lodowiska- od 300-500 osób.</p>
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje się pozyskać środki finansowe w ramach ZPORR Działanie 3.5.1 – ok. 435 500 PLN lub z MENiS.
HARMONOGRAM REALIZACJI	Inwestycja zaplanowana na lata 2006-2007
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	<p>Wskaźnik na poziomie produktu:</p> <p>- liczba wybudowanych obiektów sportowych – 1 szt.</p> <p>Wskaźnik na poziomie rezultatu:</p> <p>-Liczba osób korzystająca z wybudowanej infrastruktury sportowej – 300 – 500 osób/ dobę</p>
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	<p>- Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo z celem strategicznym 3.1 „Stworzenie bazy oraz atmosfery aktywnej rekreacji, wypoczynku i sportu”, Działaniem 2 – „Budowa nowych obiektów oraz modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej”,</p> <p>- Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej”</p> <p>- Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne” - cel operacyjny „Bardzo dobra i racjonalnie usytuowana baza sportowo-rekreacyjna.</p>

6. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Działdowie - Lidzbarska I (obwód Żwirki i Wigury – 11 Listopada – I etap)

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady do poniesienia: 800 000 PLN
OPIS PROJEKTU	Celem projektu jest uzbrojenie terenu pod przyszłe inwestycje. Zadania: - rozbudowa sieci wodociągowej i sanitarnej w rejonie ulic Żwirki i Wigury i 11 Listopada, - wybudowanie przepompowni z kanałem tłocznym.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje się pozyskać środki finansowe w ramach ZPORR - Działanie 3.2 – kwota 400 000 PLN
HARMONOGRAM REALIZACJI OCZEKIWANE REZULTATY – WSKAŹNIKI	2005-2006 Wskaźniki na poziomie produktu: -Długość wybudowanej sieci wodociągowej – 1,07 km -Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 1,92 km Wskaźniki na poziomie rezultatu: -Długość sieci wodociągowej na terenie gminy – 54,8 km -Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej – 108 szt. -Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy – 40 km -Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej – 120 szt.
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	- Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo z celem strategicznym 1.2. „Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta” – Działanie 1. „Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej” poprzez „Rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania” - cel operacyjny „Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej” oraz z celem strategicznym „Województwo warmińsko-mazurskie krajowym liderem czystości środowiska”- celem operacyjnym „Poprawa jakości i ochrony powierzchni ziemi oraz powietrza atmosferycznego”.

7. Budowa Środowiskowego Ogniska Wychowawczego TPD w Działdowie

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Działdowie
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady poniesione: 1 000 000 PLN Nakłady do poniesienia 1 000 000 PLN
OPIS PROJEKTU	TPD zajmuje się: ochroną praw dzieci, udzielaniem rodzicom pomocy w zakresie zadań opiekuńczo-wychowawczych. TPD prowadzi działalność charytatywną, która polega na organizowaniu pomocy i opieki dzieciom z rodzin ubogich, rozbitych, wielodzietnych, niewydolnych wychowawczo i zagrożonych patologią społeczną. Budowa nowego budynku dla TPD spowodowałaby pomoc w realizacji w/w zadań. Obecny budynek TPD nie spełnia wymogów sanitarnych do dalszego prowadzenia placówki. Nowy budynek parterowy z zagospodarowanym poddaszem i piwnicą na stołówkę służyłby około 100, najbardziej pokrzywdzonym przez los, dzieciom.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje się pozyskać środki z MENiS i innych dostępnych źródeł
HARMONOGRAM REALIZACJI	Lata 2006-2007
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	Wskaźnik na poziomie produktu: - liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej – 1 szt. Wskaźnik na poziomie rezultatu: - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej - 100 osób
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	- Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo celem strategicznym 2.1 „Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych w celu rozwiązywania bieżących problemów” – Działanie 1 „Aktywny udział obywateli w przeciwdziałaniu patologiom społecznym” oraz celem strat. 2.2 Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna. - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Poprawa jakości zasobów ludzkich w powiecie” – „Wspieranie wolontariatu w oświacie i socjalnej integracji” oraz celem „Integracja mieszkańców gmin poprzez wspieranie wspólnych działań” poprzez „Wspieranie działań na rzecz tworzenia instytucji reprezentujących interesy możliwie wszystkich grup społecznych” - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne” - cel operacyjny „Zapewnione bezpieczeństwo socjalne i infrastruktura socjalna sprzyjająca aktywizacji i zapobiegająca marginalizacji społecznej”

8. Rozbudowa i wyposażenie bazy edukacyjnej Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Działdowie
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady poniesione: 1 500 PLN Nakłady do poniesienia: 4 500 000 PLN
OPIS PROJEKTU	Celem projektu jest stworzenie warunków dla rozwoju placówki OREW, podniesienie jakości kształcenia oraz poprawa dostępu do edukacji. Planowana jest rozbudowa istniejącego budynku OREW o piętrowy budynek podpiwniczony o powierzchni 540 m ² w celu wykonania węzła żywieniowego (stołówki) oraz sal do zajęć, pawilonu dydaktycznego do praktycznej nauki zawodu wraz z urządzeniami budowlanymi. Dodatkowo zagospodarowanie terenu: parking dla samochodów, dojścia i dojazdy, tereny zielone
ZRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje się pozyskać 3 825 000 PLN w ramach ZPORR Działanie 3.5.1 – Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa
HARMONOGRAM REALIZACJI	Rozpoczęcie inwestycji – 2006 r., zakończenie – 2008 r.
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	Wskaźnik na poziomie produktu: - Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej – 540 m ² , Wskaźnik na poziomie rezultatu: - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej - 80 osób
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	- Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo celem strategicznym 2.1 „Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych w celu rozwiązywania bieżących problemów” – Działanie 5 „Integracja osób niepełnosprawnych z życiem społeczno-kulturalnym miasta” oraz celem strat. 2.2 „Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna” - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Integracja mieszkańców gmin poprzez wspieranie wspólnych działań” poprzez „Wspieranie działań na rzecz tworzenia instytucji reprezentujących interesy możliwe wszystkich grup społecznych” i „Aktywizację różnych grup społecznych, w tym głównie młodzieży” - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne” - cel operacyjny „Zapewnione bezpieczeństwo socjalne i infrastruktura socjalna sprzyjająca aktywizacji i zapobiegająca marginalizacji społecznej”

9. Przebudowa i wyposażenie istniejącego budynku Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego dla potrzeb bazy rehabilitacyjno-zdrowotnej

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Działdowie
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady do poniesienia: 540 000 PLN
OPIS PROJEKTU	Celem projektu jest poprawa dostępności do usług medycznych osób niepełnosprawnych z powiatu działdowskiego oraz podniesienie jakości tych usług. Przewidziana do realizacji jest przebudowa istniejącego budynku OREW dla potrzeb bazy rehabilitacyjno-zdrowotnej i modernizacja sal zabiegowych – rehabilitacyjnych i terapeutycznych, wyposażenie ich w specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny i diagnostyczny
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje się pozyskać 459 000 PLN w ramach ZPORR Działanie 3.5.2 – Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia
HARMONOGRAM REALIZACJI	Rozpoczęcie inwestycji – 2006 r., zakończenie – 2008 r.
OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	Wskaźniki na poziomie produktu: - powierzchnia przebudowanych sal zabiegowych - 300 m ² - liczba zakupionego sprzętu medycznego - 15 szt. Wskaźnik na poziomie rezultatu: - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia- 140 osób
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	- Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo z celem strategicznym 2.1 „Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych w celu rozwiązywania bieżących problemów” – Działanie 4 „Wdrożenie i promocja programu profilaktyki prozdrowotnej oraz zdrowego trybu życia” i celem 2.2 „Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne” - cel operacyjny „Wysoki poziom zabezpieczenia medycznego”

10. Adaptacja budynku byłych koszar przy ul. Grunwaldzkiej w Działdowie na hospicjum i cele opiekuńczo-charytatywne

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Caritas Diecezji Toruńskiej
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Nakłady do poniesienia: 8 000 000 PLN
OPIS PROJEKTU	Celem projektu jest zapewnienie dostępu do usług medycznych i do całodobowej opieki nad cierpiącymi chorymi u schyłku życia. Do budynku po byłych koszarach wojskowych przeniesie swoją siedzibę „Caritas” w Działdowie, prowadzący Ognisko Wychowawcze, Dom Środowiskowy oraz Centrum Interwencji Kryzysowej. Poza tym w w/w budynku będą mieścić się sale z 15 łózkami, w których pomoc znajdą ludzie obłożnie chorzy. W budynku zostaną przeprowadzone prace remontowo-budowlane. Zakupiony zostanie sprzęt medyczny, niezbędny do opieki nad chorymi. Projekt będzie służył realizacji celów opiekuńczo-pielęgnacyjno-wychowawczych dla ok. 70 osób.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Planuje pozyskać się środki finansowe w ramach ZPORR-Działanie 3.5.2/1.3.2 (ok. 6 000 000 PLN)
HARMONOGRAM REALIZACJI OCZEKIWANE REZULTATY - WSKAŹNIKI	Rozpoczęcie inwestycji planuje się w roku 2006, zakończenie na rok 2008 Wskaźnik na poziomie produktu: - Liczba zakupionego sprzętu medycznego - 20 szt. Wskaźnik na poziomie rezultatu: - Liczba nowych miejsc pracy – 15 osób
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI	-Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy-Miasta Działdowo z celem strategicznym 2.2 „Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna”, Działanie 3 „Usprawnienie działania służby zdrowia w zakresie świadczenia usług medycznych” oraz Działaniem 4 „Efektywny program pomocy społecznej, skierowany do grup najbardziej potrzebujących”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego z celem strategicznym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej”, - Projekt zgodny ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celem strategicznym „Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne” - cel operacyjny „Wysoki poziom zabezpieczenia medycznego”,

V. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z CELAMI STRATEGICZNYMI I DZIAŁANAMI GMINY MIASTO DZIAŁDOWO, POWIATU DZIAŁDOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem kierunkowym o perspektywicznym horyzoncie, który stanowi podstawę do wdrażania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Rozwój Miasta winien skutecznie zaspokajać aspiracje jej mieszkańców. Zarówno metodyka prowadzonych prac, jak i przyjęte kryteria oceny projektów inwestycyjnych, zapewniają powiązanie projektów ze strategicznymi celami społeczno-gospodarczymi Miasta.

Przyjęty w niniejszym zakresie Plan Rozwoju Lokalnego, przyczyni się do realizacji generalnego celu polegającego na rozwoju gospodarczym i społecznym Miasta.

Poszczególne działania znajdujące się w planie rozwojowym Miasta znajdują swoje poparcie w Strategii Rozwoju Miasta Działdowo.

Działanie 1 PRL Miasta Działdowo „Budowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska” znajduje swoje wsparcie w celu strategicznym Strategii Miasta o nazwie:

- Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta. W ramach tego celu strategicznego Działanie 1 PRL realizować będzie następujące zadania: „Wdrożenie programu segregacji odpadów” i „Dostosowanie usług komunalnych do obowiązujących norm”.

Działanie 2 PRL Miasta Działdowo „Budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej” znajduje swoje wsparcie w celu strategicznym Strategii Miasta o nazwie:

- Infrastruktura techniczna zapewniająca atrakcyjność i rozwój miasta. W ramach tego celu strategicznego Działanie 2 PRL realizować będzie następujące zadanie: „Modernizacja i budowa dróg miejskich i infrastruktury technicznej”.

Działanie 3 PRL dla Miasta Działdowo „Poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz stworzenie warunków do rozwoju sportu i kultury” znajduje swoje wsparcie w celach Strategii Miasta o nazwie:

- Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych w celu rozwiązywania bieżących problemów. W ramach tego celu strategicznego Działanie 3 PRL realizować będzie następujące zadania: „Wdrożenie i promocja programu

profilaktyki prozdrowotnej oraz zdrowego trybu życia”, „Integracja osób niepełnosprawnych z życiem społeczno - kulturalnym miasta” oraz „Aktywny udział obywateli w przeciwdziałaniu patologiom społecznym”.

- Sprawnie funkcjonująca infrastruktura społeczna. W ramach tego celu strategicznego Działanie 3 PRL realizować będzie następujące zadania: „Efektywny program pomocy społecznej, skierowany do grup najbardziej potrzebujących”.
- Stworzenie bazy oraz atmosfery aktywnej rekreacji, wypoczynku, sportu. W ramach tego celu strategicznego Działanie 3 PRL realizować będzie następujące zadania: „Budowa nowych obiektów oraz modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej”, oraz „Promocja zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez aktywny udział szkół w programie”.

Zgodność celów poszczególnych poziomów planowania strategicznego pozwala na uporządkowany rozwój i osiągnięcie efektu synergii działań poszczególnych jednostek. Dlatego też działania strategiczne PRL miasta Działdowo wpisują się w Strategię Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Działdowskiego i Strategię Rozwoju Województwa Warmińsko - Mazurskiego.

Pierwsze działanie Planu „Budowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska” jest komplementarne z celem rozwojowym województwa warmińsko - mazurskiego o nazwie „Dobry stan i jakość wód”, „Poprawa jakości ochrony ziemi i powietrza” oraz „Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej”.

Działanie 2 - „Budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej” będące kierunkiem rozwoju niezbędnym dla Miasta znajduje swoje odzwierciedlenie w celu strategicznym województwa o nazwie: „Poprawa dostępności komunikacyjnej dla obszarów rozwojowych miejskich”, oraz „Inwestycje tworzące warunki dla rozwoju działalności gospodarczej”. W szczególny sposób realizuje zadania z drugiego obszaru realizacji strategii wojewódzkiej o nazwie „Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności regionu”. Ponadto działanie to jest komplementarne z pierwszym celem Strategii Powiatu Działdowskiego o nazwie „Polepszenie warunków życia mieszkańców oraz funkcjonowania podmiotów gospodarczych” a w szczególności z celu cząstkowym „Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej”.

Działanie 3 w ramach PRL Miasta Działdowa „Poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz stworzenie warunków do rozwoju sportu i kultury” poparty jest w Strategii Województwa mówiącej o „Lepszej infrastrukturze społecznej”, „Wysokim poziomie zabezpieczenia medycznego i „Bardzo dobrej i racjonalnie usytuowanej bazie sportowo - rekreacyjnej”. Działanie wpisuje się również w Strategię Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Działdowskiego w zakresie: „Aktywizacji i integracji mieszkańców powiatu”.

VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Planu Rozwoju Lokalnego będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów.

Wskaźnikami osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego o charakterze ogólnym będą:

I. W obszarze ochrony środowiska:

- zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w powietrzu,
- polepszenie stanu wód gruntowych i powierzchniowych,
- nowoczesna i ekologiczna utylizacja odpadów stałych.

Dot. infrastruktury technicznej:

- zwiększenie długości sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- poprawę jakości wody pitnej,
- zlikwidowanie przedostawania się ścieków do wód gruntowych,
- modernizacja obiektów użyteczności publicznej
- podniesienie estetyki miejsc zamieszkania

II. W obszarze infrastruktury komunikacyjnej.

- wzrost powierzchni dróg gminnych i chodników w Mieście,
- podniesienie poziomu jakości nawierzchni,
- poprawa komunikacji wewnątrz Miasta.

III. W obszarze rozwoju infrastruktury społecznej.

- zwiększenie powierzchni obiektów sportowych,
- zwiększenie dostępności mieszkańców do sportu masowego,
- poprawa spędzania wolnego czasu,
- zwiększenie jakości i rodzaju usług sportowo-rekreacyjnych,
- zwiększenie ilości obiektów szerzenia kultury i oświaty,
- polepszenie jakości rehabilitacji i edukacji w mieście,

W wyniku realizacji zadań objętych interwencją planu zostaną osiągnięte rezultaty, które w dłuższym horyzoncie przekładać się będą na polepszenie ogólnej sytuacji w Mieście w ramach poszczególnych obszarów. Zasadniczy pomiar bezpośrednich wskaźników odbywać się będzie na poziomie zadań.

Wielkości poszczególnych wskaźników ekonomicznych zostaną określone przez Studia Wykonalności dla poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

VII. GOSPODARKA FINANSOWA MIASTA W LATACH 2001-2004

1. Wykonanie budżetów Miasta Działdowo w latach 2001 - 2004

Z danych przedstawionych przez jednostkę w rocznych sprawozdaniach z wykonania budżetów wynika, że w 2001 roku jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 24 914 874 PLN, natomiast wydatki w wysokości 25 081 303 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w wysokości -166 429 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku planowane dochody ukształtowały się na poziomie 25 240 869 PLN, wydatki w wysokości 24 965 813 PLN, a planowany wynik wyniósł 275 056 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2001 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem

w kwocie 25 108 644 PLN, co stanowiło 100,8% pierwotnego planu oraz 99,5% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 24 131 976 PLN, tj. 96,2% planu pierwotnego i 96,7% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto Działdowo osiągnęło wynik w postaci nadwyżki w wysokości 976 668 PLN.

Tabela 26. Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2001 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2001 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	24 914 874	25 240 869	25 108 644	100,8%	99,5%
WYDATKI OGÓŁEM	25 081 303	24 965 813	24 131 976	96,2%	96,7%
WYNIK	-166 429	275 056	976 668	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za 2001 r.

Z danych dotyczących rocznego sprawozdania z wykonania budżetu za 2002 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 26 252 639 PLN, natomiast wydatki w wysokości 27 349 578 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu

w wysokości 1 096 939 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku ostateczny

plan dochodów wyniósł 26 355 823 PLN, plan wydatków 27 452 470 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 1 096 647 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2002 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem

w kwocie 26 327 497 PLN, co stanowiło 100,3% pierwotnego planu oraz 99,9% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 26 731 937 PLN, tj. 97,7% planu pierwotnego i 97,4% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto Działdowo osiągnęło wynik w postaci deficytu w wysokości 404 440 PLN.

Tabela 27. Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2002 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2002 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	26 252 639	26 355 823	26 327 497	100,3%	99,9%
WYDATKI OGÓŁEM	27 349 578	27 452 470	26 731 937	97,7%	97,4%
WYNIK	-1 096 939	-1 096 647	-404 440	-	-

Zródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za 2002 r.

Zgodnie z danymi dotyczącymi budżetu na 2003 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 30 944 197 PLN, a wydatki w wysokości 30 463 712 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci nadwyżki w wysokości 480 485 PLN. Po zmianach dokonanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 30 233 927 PLN, wydatki zaplanowano w kwocie 30 223 603 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci nadwyżki w wysokości 10 324 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2003 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem

w kwocie 30 604 523 PLN, co stanowiło 98,9% pierwotnego planu oraz 101,2% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 29 373 790 PLN, tj. 96,4% planu pierwotnego i 97,2% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto Działdowo osiągnęło wynik w postaci nadwyżki w wysokości 1 230 733 PLN.

Tabela 28. Zbiornicze dane dotyczĄce wykonania budŹetu w 2003 r. (dane w PLN)

Wyszczegółnienie	Plan na 2003 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	30 944 197	30 233 927	30 604 523	98,9%	101,2%
WYDATKI OGÓŁEM	30 463 712	30 223 603	29 373 790	96,4%	97,2%
WYNIK	480 485	10 324	1 230 733	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budŹetu za 2003 r.

Zgodnie z danymi dotyczĄcymi budŹetu na 2004 rok wynika, Źe jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokoŹci 30 097 028 PLN, a wydatki w wysokoŹci 29 756 508 PLN oraz wynikajĄcy z tych wielkoŹci wynik w postaci nadwyŹki w wysokoŹci 340 520 PLN. Po zmianach dokonanych w ciĄgu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 33 688 885 PLN, wydatki zaplanowano w kwocie 34 084 900 PLN, a wynikajĄcy z tych wielkoŹci wynik w postaci deficytu w wysokoŹci 396 015 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2004 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem

w kwocie 33 636 037 PLN, co stanowiło 111,8% pierwotnego planu oraz 99,8% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokoŹci 32 746 420 PLN, tj. 110,0% planu pierwotnego i 96,1% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto Działdowo osiągnęło wynik w postaci nadwyŹki w wysokoŹci 889 617 PLN.

Tabela 29. Zbiornicze dane dotyczĄce wykonania budŹetu w 2004 r. (dane w PLN)

Wyszczegółnienie	Plan na 2003 r.		Wykonanie na 31.09.	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.09.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	30 097 028	33 688 885	33 636 037	111,8%	99,8%
WYDATKI OGÓŁEM	29 756 508	34 084 900	32 746 420	110,0%	96,1%
WYNIK	340 520	-396 015	889 617	-	-

Źródło: Sprawozdania z 2004 r. z wykonania budŹetu.

2. Dochody Miasta Działdowo w latach 2001 – 2004

Tabela 30. Dochody Miasta Działdowo według źródeł ich pochodzenia (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskaźn.	Wskaźn.	Wskaźn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
DOCHODY OGÓŁEM	25 108 644	100,0%	26 327 497	100,0%	30 604 523	100,0%	33 636 037	100,0%	104,9%	116,2%	109,9%
RAZEM DOCHODY WŁASNE	11 304 660	45,0%	12 114 177	46,0%	15 498 431	50,6%	17 024 920	50,6%	107,2%	127,9%	109,8%
podatek dochod. od osób prawnych	206 639	0,8%	259 893	1,0%	349 940	1,1%	306 806	0,9%	125,8%	134,6%	87,7%
podatek dochod. od osób fizycznych	4 025 642	16,0%	4 159 338	15,8%	4 122 208	13,5%	5 684 421	16,9%	103,3%	99,1%	137,9%
dochody z majątku	1 013 335	4,0%	1 292 105	4,9%	4 063 613	13,3%	3 487 159	10,4%	127,5%	314,5%	85,8%
w tym: sprzedaż majątku	837 465	3,3%	974 300	3,7%	1 470 123	4,8%	976 999	2,9%	116,3%	150,9%	66,5%
podatek od nieruchomości	3 308 950	13,2%	3 738 145	14,2%	3 910 963	12,8%	4 155 502	12,4%	113,0%	104,6%	106,3%
opłata skarbową	417 680	1,7%	407 925	1,5%	360 680	1,2%	619 380	1,8%	97,7%	88,4%	171,7%
podatek od środków transportowych	239 486	1,0%	348 281	1,3%	437 250	1,4%	396 436	1,2%	145,4%	125,5%	90,7%
pozostałe dochody	2 092 928	8,3%	1 908 490	7,2%	2 253 777	7,4%	2 375 216	7,1%	91,2%	118,1%	105,4%
DOTACJE CELOWE I ŚR. POZABUDŻET.	3 587 137	14,3%	3 335 557	12,7%	3 482 280	11,4%	4 828 902	14,4%	93,0%	104,4%	138,7%
na zadania z zakr. administr. rządow.	1 736 013	6,9%	2 185 239	8,3%	1 957 069	6,4%	3 486 726	10,4%	125,9%	89,6%	178,2%
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	14 036	0,0%	0,0%	0,0%	-
na zadania własne	1 481 771	5,9%	981 924	3,7%	1 100 404	3,6%	1 015 956	3,0%	66,3%	112,1%	92,3%
w tym: inwestycyjne	445 000	1,8%	85 000	0,3%	100 000	0,3%	689 960	2,1%	19,1%	117,6%	690,0%
na zadania real. na podst. porozum. z organami admin. rządowej	2 500	0,0%	0	0,0%	5 000	0,0%	9 668	0,0%	0,0%	-	193,4%
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
na zadania realiz. na podst. porozum. między jedn. samorządu teryt.	238 269	0,9%	118 394	0,4%	92 673	0,3%	80 000	0,2%	49,7%	78,3%	86,3%
w tym: inwestycyjne	118 269	0,5%	59 994	0,2%	11 250	0,0%	0	0,0%	50,7%	18,8%	0,0%
otrzymane ze źródeł pozabudżetowych	128 584	0,5%	50 000	0,2%	327 134	1,1%	236 552	0,7%	38,9%	654,3%	72,3%
w tym: inwestycyjne	120 000	0,5%	50 000	0,2%	294 318	1,0%	110 143	0,3%	41,7%	588,6%	37,4%
SUBWENCJA OGÓLNA	10 216 847	40,7%	10 877 763	41,3%	11 623 812	38,0%	11 782 215	35,0%	106,5%	106,9%	101,4%

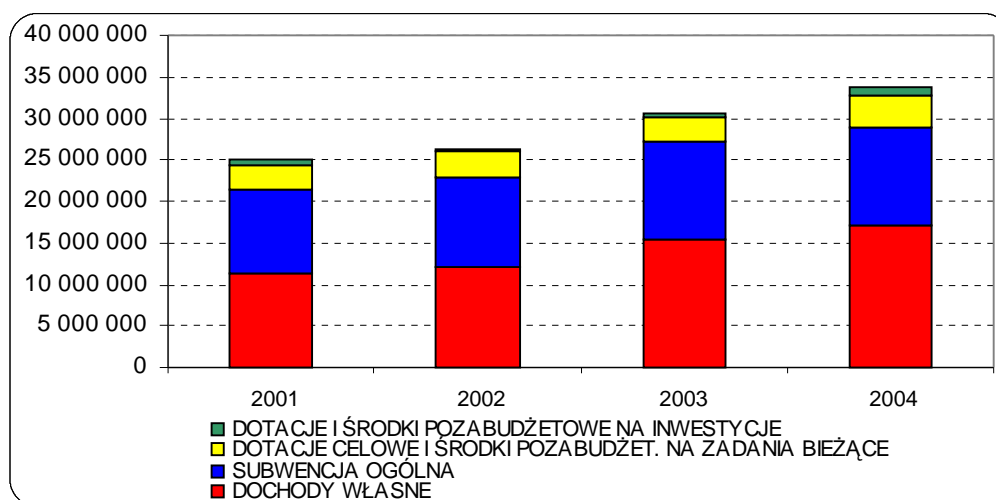
c.d. Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskażn.	Wskażn.	Wskażn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
z tego:											
część oświatowa	8 001 704	31,9%	8 444 048	32,1%	9 089 123	29,7%	9 610 534	28,6%	105,5%	107,6%	105,7%
część podstawowa	1 184 165	4,7%	1 446 997	5,5%	1 618 828	5,3%	0	0,0%	122,2%	111,9%	0,0%
część rekompensująca	1 030 978	4,1%	986 718	3,7%	915 861	3,0%	153	0,0%	95,7%	92,8%	0,0%
część wyrównawcza	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1 905 496	5,7%	0,0%	0,0%	-
część równoważąca	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	266 032	0,8%	0,0%	0,0%	-

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Miasta za lata 2001 - 2004 r.

W 2001 roku dochody Miasta wykonane zostały w wysokości 25 108 644 PLN. Największy udział w dochodach stanowiły dochody własne – 45,0%. Kolejną pozycję stanowiły subwencje z udziałem 40,7% i dotacje celowe i środki pozabudżetowe 14,3%.

W 2002 roku, w porównaniu z 2001 rokiem wykonane dochody były wyższe o około 4,9%. Przede wszystkim odnotowano wzrost dochodów własnych o 7,2%. Subwencje ogólne wzrosły o 6,5%, a dochody z dotacji celowych i środków pozabudżetowych spadły o 7,0%.

Wykres 3. Dochody budżetowe w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Miasta za lata 2001 - 2004.

Struktura dochodów w 2002 roku nie uległa radykalnej zmianie. Wzrósł udział subwencji do poziomu 41,3% dochodów Miasta i dochodów własnych o 1,0%. Udział dotacji i środków pozabudżetowych zmalał do 12,7% dochodów ogółem.

Osiągnięte dochody w 2003 roku są wyższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 16,2%. Wzrost dochodów wynikał ze wzrostu dochodów z dotacji celowych i środków pozabudżetowych o 4,4% oraz dochodów własnych o 27,9%. Dochody z tytułu subwencji wzrosły w stosunku do 2002 roku o 6,9%.

W strukturze dochodów w 2003 roku największy udział stanowią dochody własne – 50,6%. Kolejnym źródłem co do wielkości są dochody z subwencji – 38,0%. Struktura dochodów w latach 2001 - 2003 wskazuje, że zadania jednostki finansowane były średnio w ponad 52,8% poprzez transfery z budżetu państwa.

Osiągnięte dochody w 2004 roku są wyższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 9,9%. Wzrost dochodów wynikał ze wzrostu dochodów z dotacji celowych i środków

pozabudżetowych o 38,7% oraz dochodów własnych o 9,8%. Dochody z tytułu subwencji wzrosły w stosunku do 2002 roku o 1,4%.

W strukturze dochodów w 2004 roku największy udział stanowią dochody własne – 50,6%. Kolejnym źródłem co do wielkości są dochody z subwencji – 35,0%. Struktura dochodów w latach 2001 - 2004 wskazuje, że zadania jednostki finansowane były średnio w ponad 51,9% poprzez transfery z budżetu państwa.

3. Wydatki Miasta Działdowo w latach 2001 – 2004

Tabela 31. Dane o wydatkach Miasta Działdowo w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskaźn.	Wskaźn.	Wskaźn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
WYDATKI OGÓŁEM	24 131 976	100,0%	26 731 937	100,0%	29 373 790	100,0%	32 746 420	100,0%	110,8%	109,9%	111,5%
wydatki majątkowe	3 316 220	13,7%	4 704 537	17,6%	3 703 792	12,6%	3 139 320	9,6%	141,9%	78,7%	84,8%
wydatki bieżące	20 815 756	86,3%	22 027 400	82,4%	25 669 998	87,4%	29 607 100	90,4%	105,8%	116,5%	115,3%
wydatki na wynagrodzenia	13 274 615	55,0%	13 086 480	49,0%	14 072 694	47,9%	15 019 180	45,9%	98,6%	107,5%	106,7%
dotacje	150 600	0,6%	814 779	3,0%	827 520	2,8%	865 134	2,6%	541,0%	101,6%	104,5%
wydatki na obsługę długu	401 256	1,7%	343 495	1,3%	368 301	1,3%	225 638	0,7%	85,6%	107,2%	61,3%
pozostałe wydatki	6 989 285	29,0%	7 782 646	29,1%	10 401 483	35,4%	13 497 148	41,2%	111,4%	133,6%	129,8%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Miasta za lata 2001 - 2004.

W łącznej kwocie wykonanych przez jednostkę wydatków w 2001 roku, wydatki bieżące zostały wykonane w wysokości 20 815 756 (86,3% wydatków ogółem), zaś wydatki majątkowe w wysokości 3 316 220 PLN tj. 13,7% wydatków ogółem.

W strukturze wydatków bieżących największy udział miały wydatki na wynagrodzenia – 63,4%, następnie pozostałe wydatki – 34,0%.

W stosunku do roku 2001 wydatki ogółem w 2002 roku wzrosły o 10,8%. Wydatki majątkowe jednostki wzrosły o 41,9%, zaś na wydatki bieżące jednostka przeznaczyła o 5,8% środków więcej.

Uwzględniając strukturę poniesionych wydatków w 2002 r., na wydatki bieżące przeznaczono 82,4%, a na wydatki majątkowe 17,6% środków finansowych.

W grupie wydatków bieżących, największy udział miały wydatki na wynagrodzenia – 59,2%, następnie pozostałe wydatki – 35,6%. Wydatki na dotacje stanowiły 3,7% wydatków bieżących.

Wydatki na wynagrodzenia zmniejszyły się o 1,4 %, poziom dotacji wzrósł o 441,0%, zaś pozostałe wydatki wzrosły o 11,4%.

Zrealizowane wydatki w 2003 roku w stosunku do wykonania w 2002 roku wzrosły o 9,9%. Na wydatki majątkowe jednostka przeznaczyła o 21,3% środków mniej, natomiast na wydatki bieżące 16,5% środków więcej, w porównaniu z rokiem 2002.

Struktura poniesionych wydatków nie uległa znaczącej zmianie, i tak na wydatki bieżące przeznaczono 87,4% wszystkich środków, a na wydatki majątkowe 12,6%.

W strukturze wydatków bieżących, największy udział mają wydatki na wynagrodzenia – 54,6%, następnie pozostałe wydatki – 40,7% oraz dotacje – 3,7%.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 7,5%, kwota dotacji wzrosła o 1,6%, zaś kwota przeznaczona na pozostałe wydatki wzrosła o 33,6%.

W stosunku do roku 2003 wydatki w 2004 roku mają wzrosnąć o 11,5%. Wydatki majątkowe jednostki mają spaść o 5,2%, zaś na wydatki bieżące jednostka przeznaczy o 15,3% środków więcej.

W strukturze wydatków bieżących w roku 2004 największy udział mają wydatki na wynagrodzenia w wysokości 50,7%, następnie pozostałe wydatki – 45,6%.

Zgodnie z budżetem wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 6,7%, poziom dotacji wzrósł o 4,5%, zaś pozostałe wydatki wzrosły o 29,8%.

4. Wynik budżetów Miasta Działdowo

W latach 2001, 2003 i 2004 jednostka osiągnęła nadwyżkę budżetową w wysokości odpowiednio 976 668 PLN, 1 230 733 PLN i 889 617 PLN. W roku 2002 odnotowano deficyt w wysokości 404 440 PLN.

W 2001 roku wielkość nadwyżki stanowiła 3,9% zrealizowanych dochodów, w roku 2002 deficyt wyniósł 1,5%, w roku 2003 roku nadwyżka osiągnęła 4,0% dochodów, a w roku 2004 nadwyżka stanowiła 2,6% dochodów jednostki.

Tabela 32. Dane dotyczące wyników Miasta Działdowo w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004
DOCHODY OGÓŁEM	25 108 644	26 327 497	30 604 523	33 636 037
WYDATKI OGÓŁEM	24 131 976	26 731 937	29 373 790	32 746 420
WYNIK	976 668	-404 440	1 230 733	889 617
FINANSOWANIE	-610 000	640 000	-10 324	1 097 370
Przychody ogółem	0	1 250 000	695 830	1 899 678
kredyty bankowe i pożyczki	0	1 250 000	0	0
spląty pożyczek udzielonych	0	0	0	0
nadwyżka z lat ubiegłych	0	0	0	0
papiery wartościowe	0	0	0	0
obligacje j.s.t. oraz związków komunal.	0	0	0	0
prywatyzacja majątku j.s.t.	0	0	0	0
inne źródła	0	0	695 830	1 899 678
Rozchody ogółem	610 000	610 000	706 154	802 308
spląty kredytów i pożyczek	610 000	610 000	706 154	802 308
pożyczki (udzielone)	0	0	0	0
lokaty w bankach	0	0	0	0
wykup papierów wartościowych	0	0	0	0
wykup obligacji samorządowych	0	0	0	0
inne cele	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Miasta za lata 2001 – 2004.

5. Wolne środki Miasta Działdowa

Dla potrzeb oceny siły finansowej j.s.t. stosuje się kategorię „wolnych środków”, która obejmuje dochody ogółem pomniejszone o dotacje na inwestycje oraz o wydatki bieżące (bez wydatków na obsługę długu i wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji).

Wysokość wolnych środków wskazuje na zdolność j.s.t. do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a więc do spląty rat kapitałowych i odsetek, a także na zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji.

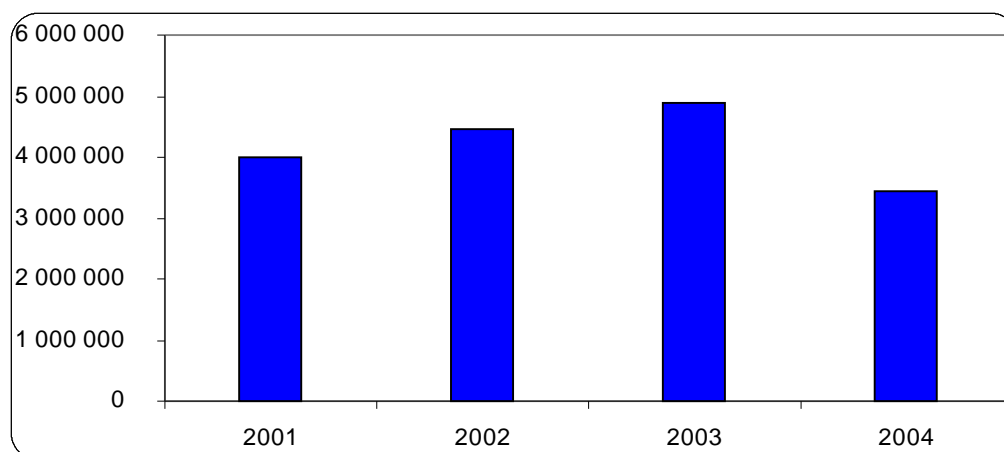
Tabela 33. Wolne środki Miasta Działdowo w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004
DOCHODY OGÓŁEM	25 108 644	26 327 497	30 604 523	33 636 037
DOTACJE NA INWESTYCJE	683 269	194 994	405 568	814 139
WYDATKI BIEŻĄCE	20 815 756	22 027 400	25 669 998	29 607 100
WYDATKI NA OBSŁUGĘ DŁUGU	401 256	343 495	368 301	225 638
WOLNE ŚRODKI [1-2-3+4]	4 010 875	4 448 598	4 897 258	3 440 436

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Miasta za lata 2001 – 2004.

W latach 2001 – 2004 poziom wolnych środków kształtował się na poziomie od około 3,4 mln do 4,9 mln PLN.

Wykres 4. Kształtowanie się wolnych środków w Miasta Działdowa w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów Miasta za lata 2001 – 2004.

Kwota, którą Miasto mogło w 2001 roku przeznaczyć na pokrycie wydatków na spłatę zadłużenia (odsetki + kapitał od zaciągniętych kredytów, pożyczek czy wyemitowanych obligacji), a następnie na realizację inwestycji wyniosła 4 010 875 PLN, co stanowiło 16,4% dochodów (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) jakie Działdowo otrzymało w tym okresie. W 2002 roku wielkość wolnych środków wyniosła 4 448 598 PLN, co stanowiło 17,0% dochodów (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) otrzymanych przez Miasto.

Kwota wolnych środków wygospodarowanych w 2002 roku była wyższa o 10,9% w porównaniu ze środkami wygospodarowanymi w 2001 roku.

W 2003 roku nadwyżka wolnych środków wyniosła 4 897 258 PLN, co stanowiło 16,2% dochodów uzyskanych (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) przez Miasto. W roku 2004 odnotowano kwotę 3 440 436 PLN wolnych środków co stanowi 10,5% dochodów uzyskanych (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) przez Miasto.

VIII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2005-2006

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków finansowych z zewnętrznych źródeł, w szczególności z funduszy strukturalnych. Źródła finansowania poszczególnych inwestycji bardziej szczegółowo zostały opisane w kartach zadań w pkt. IV PRL.

Tabela 34. Plan finansowy Gminy Miasto Działdowo (UM) na lata 2005-2006

L P	Nazwa zadania inwestycyjnego	Szacowana wartość inwestycji	Planowane nakłady					
			2005				2006	
			Środki własne	Kredyty i pożyczki	Środki UE	Inne źródła	Środki własne	Środki UE
1	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z separatorem na obszarze os. Leśna – I etap	1 940 000	404 000	1 536 000	-	-	-	-
2	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z separatorem na obszarze os. Leśna – II etap	1 991 943	-	-	-	-	697 180	1 294 763
3	Budowa i modernizacja dróg gminnych wraz z chodnikami w mieście Działdowo	2 162 000	1 162 000	-	-	-	1 000 000	-
4	Termomodernizacja szkół i przedszkoli	1 280 000	75 000	314 000	-	-	-	891 000
5	Budowa sali gimnastycznej przy Gimnazjum nr 1 w Działdowie	2 000 000	-	-	-	-	500 000	1 500 000
6	Budowa sztucznego lodowiska	670 000	-	-	-	-	234 500	435 500
	R A Z E M	10 043 943	1 641 000	1 850 000	-	-	2 431 680	4 121 263

Źródło: Dane Urzędu Miasta w Działdowie.

Tabela 35. Plan finansowy dla inwestycji rozpoczynających się/realizowanych w latach 2005-2006 przez pozostałe instytucje z terenu miasta Działdowo zgłaszające inwestycje do PRL.

Lp.	Nazwa zadania/ Tytuł projektu	Czas realizacji	Nakłady do poniesienia			Instytucja odpowiedzialna za realizację
			Ogółem	Środki własne	Środki UE	
1.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej Lidzbarska I (obręb Żwirki i Wigury – 11 Listopada – etap I)	2005-2006	800 000	400 000	400 000	PGKiM Sp. z o.o
2.	Budowa Środowiskowego Ogniska Wychowawczego TPD w Działdowie	2006-2007	1 000 000	100 000	900 000	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Działdowie
3.	Rozbudowa i wyposażenie bazy edukacyjnej Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego	2006-2008	4 500 000	675 000	3 825 000	Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Działdowie
4.	Przebudowa i wyposażenie istniejącego budynku Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego dla potrzeb bazy rehabilitacyjno-zdrowotnej	2006-2008	540 000	81 000	459 000	Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Działdowie
5.	Adaptacja budynku byłych koszar przy ul. Grunwaldzkiej w Działdowie na hospicjum i cele opiekuńczo-charytatywne	2006-2008	8 000 000	2 000 000	6 000 000	Caritas Diecezji Toruńskiej

Źródło: Dane pochodzą od instytucji zgłaszających projekty do PRL.

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem planowania, który stanowi podstawę do wdrażania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Stanowi on bazę do:

- uwzględniania priorytetów Miasta w strategii powiatu, województwa, subregionu, kraju,
- aktualizowania planu zagospodarowania przestrzennego Miasta,
- budowania programów sektorowych,
- finansowania przedsięwzięć i projektów z budżetów: państwa, władz regionalnych, ze źródeł pozabudżetowych,
- opracowywanie programów i projektów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Władze Miasta wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań.

Budżety Miasta Działdowo na kolejne lata przygotowywane będą w oparciu o Plan Rozwoju Lokalnego i Wieloletni Plan Inwestycyjny. Taki system wdrażania zapewnia kontrolę wdrażania oraz zgodność z obowiązującym prawem. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego określony zostanie poprzez Zarządzenie Burmistrza Miasta.

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY-MIASTO DZIAŁDOWO

1) System monitorowania i oceny planu rozwoju lokalnego,

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Działdowo będzie monitorowany poprzez poddanie corocznej ocenie (ewentualnie częściej w razie wystąpienia takiej potrzeby).

Poszczególne Komisje Rady Miasta i sama Rada będą rokrocznie oceniać PRL po przedłożeniu sprawozdania Burmistrza Miasta Działdowo.

Przegląd Planu Rozwoju Lokalnego będzie oznaczał aktualizację Planu zgodnie z aktualną sytuacją społeczno-gospodarczą.

Aktualizacji podlegać będą wszystkie istotne elementy Planu.

2) Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Do zadań własnych Miasta należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Działdowo. Przy opracowywaniu zadań biorą udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Miasta.

Proces informowania o pracach nad Planem Rozwoju Lokalnego jest w pełni uspołeczniony, połączony z przyjmowaniem propozycji projektów inwestycyjnych od wszystkich zainteresowanych, tzn.:

- obywateli,
- jednostek gospodarczych,
- inwestorów prywatnych,
- organizacji pozarządowych,

i powoduje pełen udział wszystkich podmiotów aktywnych na terenie Miasta w tworzeniu Planu Rozwoju Lokalnego.

3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego

Mieszkańcy, a także poinformowane o działaniach organizacje pozarządowe wraz z jednostkami gospodarczymi wzięły udział w zgłaszaniu propozycji inwestycyjnych. Podobne działania przewiduje się rokrocznie przy przeglądach i aktualizacjach Planu.

Po zakończeniu prac Plan Rozwoju Lokalnego jako dokument uchwalony przez Radę Miasta Działdowo zostanie opublikowany na oficjalnych stronach internetowych. Te działania winny zapewnić dostęp do informacji o działaniach w ramach Planu Rozwoju Lokalnego wszystkim mieszkańcom i instytucjom zainteresowanym zagadnieniem rozwoju Miasta.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców i inwestorów. Polegać to będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych inwestycji Planu Rozwoju Lokalnego.

Dodatkowo instytucją odpowiedzialną za promocję projektów inwestycyjnych będzie Miasto. Działania związane z tym zadaniem realizowane będą zgodnie z zasadami, zawartymi w Planie Promocji ZPORR „Wsparcie Rozwoju Regionalnego w Polsce ze Środków Funduszy Strukturalnych”, który powstał na bazie Rozporządzenia Rady 1260/1999 oraz Rozporządzenia Komisji nr 1159/2000. Do środków promocji Projektu należeć będą:

- tablice informacyjne w trakcie realizacji prac, zawierająca dane na temat ewentualnego dofinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej,
- tablice pamiątkowe po realizacji projektów, z informacją o współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
- umieszczanie logo Unii Europejskiej oraz ZPORR na wszystkich informacjach, dotyczących projektów (m.in. publikacje, ogłoszenia, materiały prasowe, strona internetowa) wraz z tekstem, wskazującym na współfinansowanie Projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.